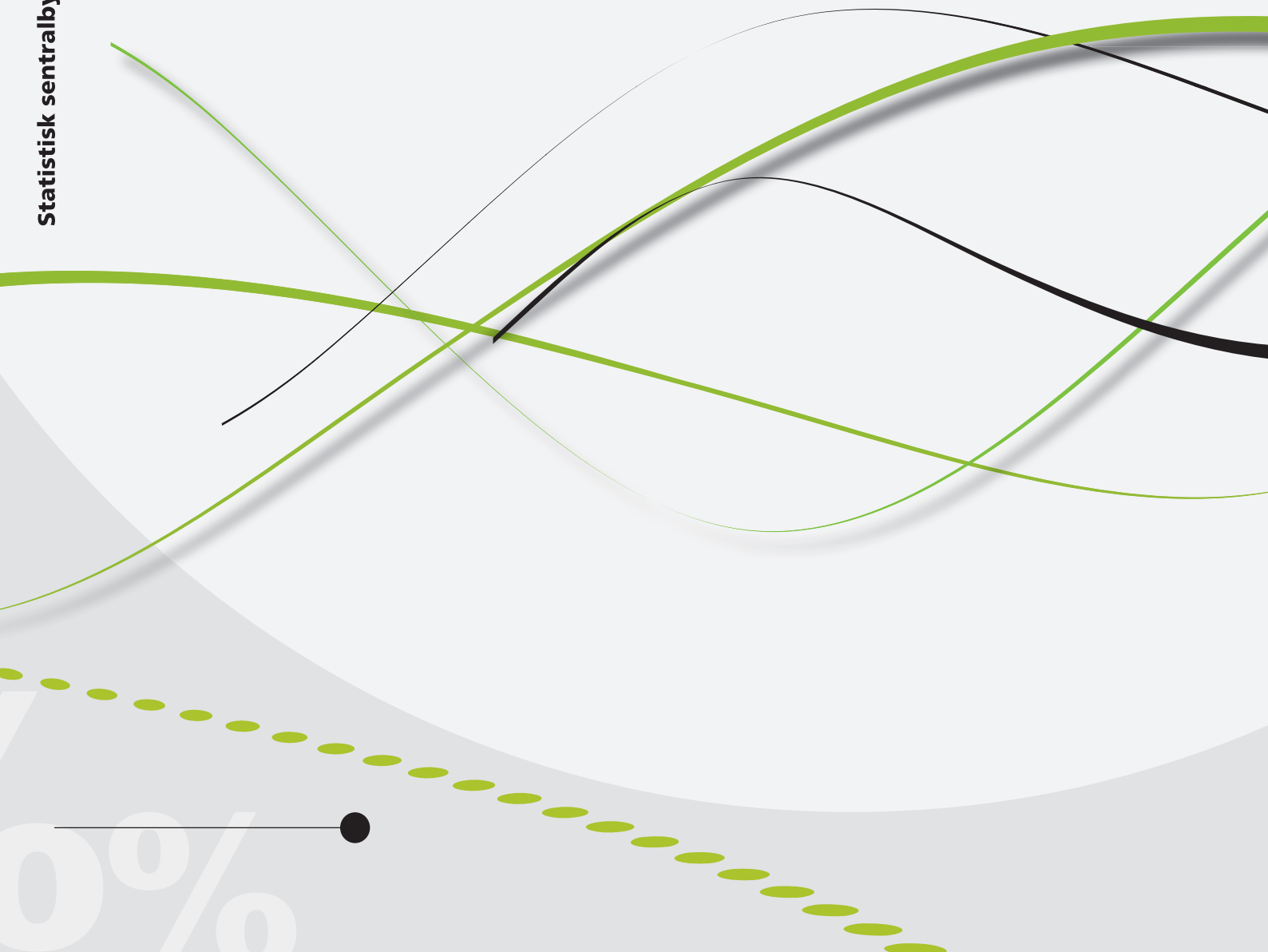

Vebjørn Aalandslid og Anette Walstad Enes

Enslige mindreårige flyktninger i arbeid og utdanning

Vebjørn Aalandslid og Anette Walstad Enes

**Enslige mindreårige flyktninger i arbeid og
utdanning**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8347-5 (trykt)	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8348-2 (elektronisk)	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 06.01 og 04	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Publisert mars 2012	Null	-
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

På oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) har Statistisk sentralbyrå (SSB) analysert enslige mindreårige flyktningers deltakelse i arbeidsmarked og utdanningssystemet. Dette er den første rapporten hvor Statistisk sentralbyrå (SSB) ser særskilt på hvordan det går med denne gruppen i årene etter bosetting i Norge.

SSB har tidligere sett på enslige mindreårige i barnevernet og i tillegg har det blitt gjort en egen utredning hvor det ble sett på omfanget av familiegjening mellom enslige mindreårige bosatt i Norge og foreldre som i ettertid innvandret til Norge. I forbindelse med disse to prosjektene ble det lagt ned et betydelig arbeid i å avgrense gruppen i befolkningsregistrene. Den samme metoden for å identifisere de enslige mindreårige flyktingene har blitt brukt i denne rapporten. Grunn-dataene om denne gruppen er hentet fra Utlendingsdirektoratet (UDI) og disse er senere koblet til SSBs befolkningsdata. For å se på de enslige mindreårige flyktingenes deltakelse i arbeidsmarked og utdanningssystem har disse dataene blitt koblet til system for persondata (SFP), der informasjon fra en rekke offentlige registre er sammenstilt.

Flere har bidratt til rapporten. Rapporten er skrevet av Anette Walstad Enes og Vebjørn Aalandslid. Takk til Kristin Henriksen og Lars Østby for gode innspill og råd. Takk også til Silje Vatne Pettersen i SSB og Tormod Claussen i UDI som har tilrettelagt data og til Marit Berger Gundersen som har redigert rapporten.

Prosjektstøtte: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)

Sammendrag

Enslige mindreårige flyktninger er personer under 18 år, uten medfølgende foreldre, som har søkt asyl og som siden har fått opphold i Norge på dette grunnlaget. Antallet som har søkt asyl i Norge som enslige mindreårige har variert mye over de siste årene. I 1996 var det færre enn 100 personer, mens i 2009 søkte hele 2 500 enslige mindreårige asyl i Norge. Av de rundt 9 000 som har søkt asyl som enslige mindreårige i perioden 1996-2009 har i overkant av 3 000 blitt bosatt som enslige mindreårige flyktninger.

Flest fra Asia, og særlig Afghanistan

Blant de enslige mindreårige flyktningene som har blitt bosatt i Norge fra midten av 1990- og utover 2000-tallet har nær seks av ti bakgrunn fra Asia, mens nær fire av ti har bakgrunn fra Afrika. Det har kommet flest fra Afghanistan, fulgt av Somalia, Irak, Sri Lanka og Etiopia. Bosatte fra disse fem landene utgjør hele 85 prosent av alle enslige mindreårige flyktninger bosatt i Norge.

Klar overvekt av gutter

Det er en klar overvekt av gutter blant de enslige mindreårige. I gruppen som ble bosatt i årene 1996-2009 var nær åtte av ti gutter. Blant enslige mindreårige fra Afghanistan var 98 prosent gutter, mens det var 97 prosent gutter fra Irak. Andre land har en likere kjønnsfordeling; fra Somalia var seks av ti gutter, mens fra Etiopia og Eritrea har det vært en liten overvekt av jenter.

Halvparten var 16 år eller yngre ved bosetting

Vel halvparten av de enslige mindreårige som ble bosatt i perioden 1996-2010 var 16 år eller yngre ved bosetting, mens 15 prosent av de enslige mindreårige flyktningene var 18 år eller eldre da de ble bosatt i Norge.

Nær to av tre enslige mindreårige flyktninger er aktive (i arbeid eller under utdanning)

64 prosent, eller nær to av tre, av de enslige mindreårige var i arbeid eller utdanning ved utgangen av 2009. Dette er en god del lavere enn det vi finner i befolkningen i alt (85 prosent) og det er også vesentlig lavere enn andelen aktive blant norskfødte med innvandrerforeldre i samme aldersgruppe (83 prosent). Andelen aktive er på samme nivå som det vi finner for flyktninger ellers i samme aldersgruppe, men lavere enn for flyktninger som har ankommet som barn sammen med sine foreldre. Denne gruppen har en aktivitetsstatus som ligger nærmere opp til norskfødte med innvandrerforeldre.

Aktivitetsnivået øker med alder og botid..

Aktivitetsnivået, og særlig sysselsetting øker med økende alder. Blant enslige mindreårige over 23 år er forskjellene opp til befolkningen ellers betydelig redusert. Blant de yngste (under 23 år) var det en forskjell på 30 prosentpoeng, blant de eldste (over 23 år) har denne forskjellen sunket til 15 prosentpoeng. Om vi bare ser på gruppen enslige mindreårige som har to års botid eller mer finner vi en gjennomsnittlig aktivitetsrate på 70 prosent. Det er en andel som er nær på samme nivå som flyktninger som har kommet som barn og har innvandret sammen med sine foreldre.

..og varierer mye med landbakgrunn..

Det er store forskjeller i aktivitetsnivået etter landbakgrunn. Enslige mindreårige fra Sri Lanka har en høyere sysselsetting - og en aktivitetsrate på samme nivå - som det vi finner i befolkningen i alt i samme aldersgruppe. Også enslige mindreårige fra Etiopia har et høyt sysselsettingsnivå, omtrent på samme nivå som befolkningen i alt i samme aldersintervall. Lavest sysselsetting finner vi blant de enslige mindreårige fra Russland og fra Somalia, fra disse landene er under 40 prosent sysselsatte.

Abstract

Unaccompanied minor refugees are persons below 18 years, not accompanied by their parents, who have applied for asylum and granted residence in Norway based on this application. The number of unaccompanied minor asylum seekers has varied over the last years. In 1996 less than 100 persons applied for asylum, whereas in 2009 around 2 500 unaccompanied minors applied for asylum in Norway. Of the near 9 000 who have applied for asylum in the period from 1996 to 2009 around 3 000 have been granted a permanent residence based on this application and have settled in Norway.

Most come from Asia, mainly from Afghanistan

Among the unaccompanied minor refugees around 60 percent come from Asia and close to 40 percent from Africa. From single countries most have come from Afghanistan, followed by Somalia, Iraq, Sri Lanka and Ethiopia. Residents from these five countries comprise 85 percent of all unaccompanied minor refugees living in Norway.

A majority of young boys

There is a clear majority of boys among the unaccompanied minor refugees. In the group of minors that settled in Norway between 1996 and 2009 around 80 percent were boys. Among unaccompanied minor refugees from Afghanistan the share was 98 percent. While from Iraq 97 percent were boys. Among unaccompanied minor refugees from other countries the gender gap decreases; among those from Somalia 60 percent were boys whereas from Ethiopia and Eritrea there is a small majority of girls.

More than half were 16 years or younger when settling in Norway

In the period between 1996 and 2009 more than half of the unaccompanied minor refugees were 16 years or younger when settling in Norway. Around 15 percent were 18 years or older.

Two out of three Unaccompanied minor refugees are active (employed or in education)

64 percent, or near two out of three, unaccompanied minor refugees were either employed or in education by the end of the 2009. This was well below what we find in the general population (85 percent) and it was also lower than the activity rate among Norwegian-born with immigrant parents. In this group 83 percent were active. The activity rate is at the same level as for refugees in the same age group, but lower compared to refugees who migrated to Norway together with their parents. This group has an activity rate close to Norwegian-born with immigrant parents.

The activity rate increases with age and years residing in Norway

The activity rate, and especially the employment rate, increases as the unaccompanied minor refugees grow older. Among those over 23 years the gap to the general population is significantly decreased. Among the youngest there was a 30 percentage points difference, whereas among the older age groups the gap has decreased to 15 percentage points. The activity rate also increases with years residing in Norway. If we distinguish those who have lived two years or more in Norway, the activity rate is at 70 percent. This is a share almost at the same rate as refugees who have immigrated together with their parents.

.. and varies with country of origin. ...

Unaccompanied minor refugees from Sri Lanka have a higher employment rate – and an activity rate at the same level – as the general population in the same age group. Also those from Ethiopia have a high employment rate, around the same level as the general population in the same age group. We find the lowest activity rates among unaccompanied minor refugees from Russia and Somalia.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Innhold i rapporten.....	7
1.2. Tidligere SSB-rapporter om enslige mindreårige flyktninger	7
1.3. Begreper og definisjoner	8
1.4. Datagrunnlag.....	8
2. Avgrensing av gruppen	10
2.1. Fra enslige mindreårige asylsøkere til enslige mindreårige flyktninger.....	10
2.2. Avgrensing av populasjonen	10
3. Enslige mindreårige flyktninger – hvor kommer de fra?	12
3.1. Enslige mindreårige flyktninger har bakgrunn fra Asia og Afrika	12
3.2. Bare gutter fra Afghanistan og Irak - flere jenter fra Afrika	13
3.3. Flertallet var 16 år eller yngre ved bosetting.....	13
3.4. Gutter bor i større grad alene enn jenter	14
3.5. Enslige mindreårige i 202 kommuner - flest bor i Oslo	16
4. Enslige mindreårige flyktninger – hvordan går det med dem?	
Arbeidsmarked og utdanning	18
4.1. Nær to av tre enslige mindreårige i arbeid eller utdanning	18
4.2. Tre ganger så høy arbeidsledighet blant enslige mindreårige som i befolkningen ellers.....	19
4.3. Enslige mindreårige kvinner noe mer aktive enn mennene	20
4.4. Høyere sysselsetting med økende alder	21
4.5. Svært høy sysselsetting blant enslige mindreårige fra Sri Lanka	22
4.6. 70 prosent er aktive blant enslige mindreårige med mer enn to års botid	23
4.7. Mange i arbeid i Sandnes og Stavanger.....	25
4.8. Flere i arbeid blant enslige mindreårige flyktninger i parforhold	26
4.9. Arbeidsledighet.....	27
4.10. Andre flyktninger.....	28
4.11. Mer om dem uten noen av hovedregistreringene	29
4.12. Anbefalinger – videre studier av enslige mindreårige flyktninger.....	30
Referanser	31
Vedlegg A: Tabeller	32
Figurregister	34
Tabellregister	35

1. Innledning

1.1. Innhold i rapporten

Hensikten med publikasjonen er å se på hvordan de som har blitt bosatt som enslige mindreårige flyktninger klarer seg i årene etter at de har fått opphold i Norge. Er de under utdanning, er de sysselsatt eller er de mottakere av ulike stønadsordninger? I hvilken grad kan vi si at de deltar på ulike områder i samfunnet? Vi vil i denne publikasjonen benytte registerstatistikk for å belyse denne problemstillingen. Statistikk hentet inn gjennom ulike offentlige registre gir oss informasjon om alle enslige mindreårige flyktninger. Samtidig har vi sammenliknbar informasjon om alle flyktninger, innvandrere, samt hele befolkningen. Kan vi se at de som kom alene er ekstra ressurssterke og vant til å klare seg i nye omgivelser? Eller har enslige mindreårige hatt det særskilt vanskelig med å få fotfeste i det norske arbeidsmarkedet? Og videre - hvordan fremstår de som kom som enslige mindreårige flyktninger sammenliknet med alle innvandrere i Norge og sammenliknet med alle i Norge i samme aldersgruppe?

1.2. Tidligere SSB-rapporter om enslige mindreårige flyktninger

Dette er den første rapporten hvor Statistisk sentralbyrå (SSB) ser særskilt på enslige mindreåriges tilknytning til arbeidsmarkedet. SSB har tidligere sett på enslige mindreårige i barnevernet (Allertsen m.fl 2007). I tillegg har det blitt gjort en egen utredning hvor det ble sett på omfanget av familiegjennomføring mellom enslige mindreårige bosatt i Norge og foreldre som i ettertid innvandret til Norge (Vatne Pettersen 2007). Undersøkelsen så også på enslige mindreåriges husholdningstilhørighet i Norge.

Allertsen m.fl (2007:24) viste at det i 2005 var 2 094 enslige mindreårige flyktninger under 22 år bosatt i Norge og at 31 prosent av de enslige mindreårige flyktingene mottok et tilbud fra barnevernet i løpet av 2005. Til sammenligning var det for alle barn og unge under 22 år nær 3 prosent som mottok tiltak fra barnevernet. Videre viste tallene at 90 prosent av alle barnevernsklienter i Norge var under 18 år, mens tilsvarende for enslige mindreårige asylsøkere var over 40 prosent. 60 prosent av de enslige mindreårige asylsøkerne med barnevernstiltak var over 18 år og ettervernsklienter. Det var dette tiltaket flest enslige mindreårige flyktninger mottok i løpet 2005.

74 prosent av de enslige mindreårige flyktingene med barnevernstiltak mottok økonomisk stønad. Økonomisk stønad innebærer engangsutbetalinger til spesielle utgifter som ved for eksempel skoleturer eller høytider, eller det kan ha vært utbetalinger over flere måneder. Slik stønad skal ikke dekke utgifter til livsopphold, da dette gis etter lov om sosiale tjenester. Allertsen fant også at litt over 20 prosent av de bosatte enslige mindreårige hadde et plasseringstiltak fra barnevernet. I de fleste av disse tilfellene ble bolig, inkludert hybel og bokollektiv, brukt. 46 prosent av de enslige mindreårige asylsøkerne som var plassert av barnevernet bodde i bolig ved utgangen av 2005, 41 prosent i fosterhjem og 19 prosent i institusjon.

Vatne Pettersen (2007) fant at det var svært få enslige mindreårige som i løpet av perioden 1996-2005 fikk sine foreldre til Norge. I alt gjaldt det bare 4 prosent av de enslige mindreårige som hadde blitt bosatt i perioden 1996-2005, eller 89 tilfeller, hvor den enslige mindreårige flyktingen ble gjenforent med sine foreldre i Norge. Blant disse var de fleste kun gjenforent med mor, som i ettertid hadde kommet til Norge. Rapporten avkreftet med det en oppfatning om at enslige mindreårige flyktninger ble brukt som "ankerbarn" i den hensikt å gi foreldrene opphold. Analysen viste også at de fleste enslige mindreårige var enslige i den forstand at de levde atskilt fra sin aller nærmeste familie. Likevel fant Vatne Pettersen at en

relativt høy andel jenter bodde i enfamiliehusholdninger og at andelen som bodde sammen med andre økte i takt med botiden i Norge. Blant gutter var andelen aleneboende markant høyere enn blant jenter.

1.3. Begreper og definisjoner

<i>Enslige mindreårige / enslige mindreårige flyktninger</i>	Personer som var under 18 år da de kom til Norge som enslige mindreårige asylsøkere, som har søkt asyl, fått oppholdstillatelse og senere bosatt i Norge på dette grunnlaget. I kapittel 5 gir vi en mer detaljert beskrivelse av hvordan gruppen identifiseres i utlendingsmyndighetenes databaser.
<i>Enslige mindreårige asylsøkere</i>	Fellesbetegnelse på alle barn og unge under 18 år som kommer til landet som asylsøkere uten foreldre, eller som ikke har andre voksne med foreldreansvar i Norge. Dette inkluderer også de som kommer til landet i følge med andre voksne enn sine egne foreldre, for eksempel sammen med eldre søsken, tante, onkel eller lignende. Norge har med dette en videre definisjon på enslige mindreårige enn den som brukes av FN, som bare omfatter de som ikke har følgepersoner (Utlendingsdirektoratet 2005).
<i>Personer med flyktningbakgrunn¹:</i>	Begrepet <i>Person med flyktningbakgrunn</i> brukes i SSBs statistikk om personer som har kommet til Norge av fluktgrunner, og inkluderer også familieinnvandrede til disse. Også de som opprinnelig kom av andre grunner, men senere har fått en flyktningstillatelse, er telt med. Med fluktgrunner menes at vedkommende har fått beskyttelse i Norge, <i>uten</i> hensyn til om personen har fått flyktningstatus etter Genèvekonvensjonen, noe som også inkluderer personer med opphold på humanitært grunnlag. Barn som personer med flyktningbakgrunn har fått etter at de kom til Norge, er ikke regnet med.
<i>Sysselsatte</i>	Defineres som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.
<i>Arbeidsledige</i>	Personer, registrert i NAV, uten inntektsgivende arbeid, men som forsøker å skaffe seg arbeid og kan begynne i arbeid straks. Andel arbeidsledige regnes som prosent av arbeidsstyrken.
<i>Arbeidsstyrken</i>	Summen av de sysselsatte og de arbeidsledige.
<i>Aktive</i>	Summen av personer som er sysselsatte og personer som er under utdanning.

1.4. Datagrunnlag

<i>Statistikk om flyktninger</i>	Utlendingsdirektorats utlendingsdatabase (UDB) gir informasjon om flyktninger som har fått oppholdstillatelse, blitt bosatt i en kommune og tildelt et personnummer. Disse blir videre en del av Statistisk sentralbyrå sin befolkningsstatistikk over flyktninger. Statistikken inneholder opplysninger om alle flyktninger som en gang har blitt bosatt i Norge og hvorvidt de fortsatt er bosatt i landet. Dataene inneholder informasjon om personene er primærflyktning, overføringsflyktning eller familieinnvandret (til en annen flyktning). For mer informasjon, se http://www.ssb.no/flyktninger .
<i>Sysselsettingsdata</i>	Opplysninger om status på arbeidsmarkedet blir hentet fra sysselsettingsstatistikken. Dataene er registerbasert (fulltelling) og er innhentet fra ulike registre. Arbeidstakerregisteret er hovedkilden til data om lønnsøkere. Opplysninger fra lønns- og trekkoppgaven utgjør et viktig supplement ved at det fanger opp lønns-takerforhold som ikke er meldepliktige til arbeidstakerregisteret. Begge registre har

¹ Viser her til SSBs flyktningstatistikk <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/flyktninger/>

arbeidsforhold (jobber) som enhet. Selvangivelsen er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret gir opplysninger om bedriftene (arbeidsstedene). I tillegg nyttes supplerende data fra en rekke andre kilder. For mer informasjon, se <http://www.ssb.no/emner/06/01/regsys/>.

Utdanningsstatistikk Statistisk sentralbyrå sin utdanningsstatistikk presenterer individbasert statistikk over befolkningens utdanningsnivå. Datagrunnlaget omfatter personer som er registrert bosatt i Norge per 1.oktober. Datagrunnlaget for befolkningens utdanningsnivå trekkes direkte ut fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) og suppleres med data fra Helsepersonellregisteret og Datasystem for flyktning og utlendingssaker (DUF). NUDB omfatter all utdanningsstatistikk over avsluttet utdanning. Den utdanningsaktiviteten som har høyest nivå i Standard for utdanningsgruppering (NUS2000) som er registrert i NUDB, gir status for utdanningsnivået til den enkelte person. For mer informasjon, se <http://www.ssb.no/emner/04/01/utniv/>

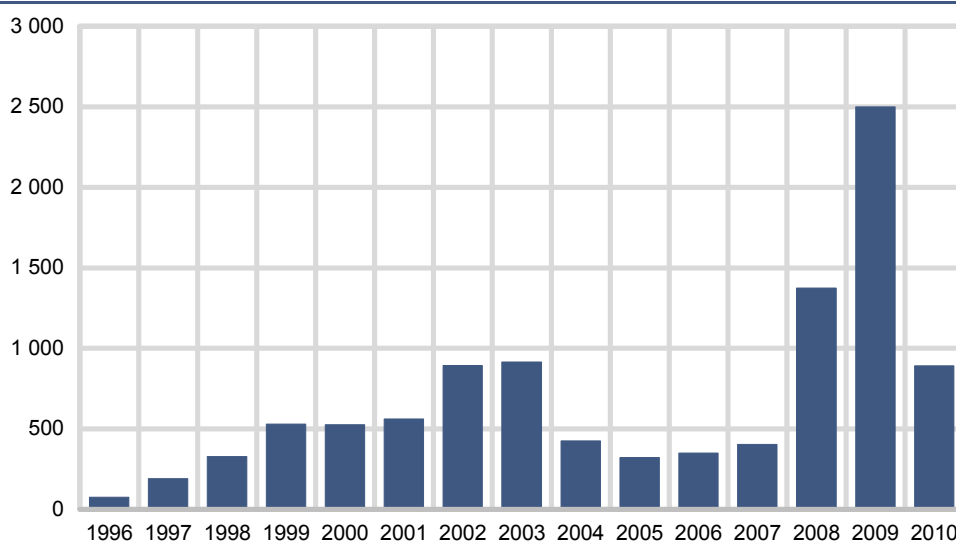
System for persondata Vi vil videre sammenstille opplysningene fra UDI og befolkningsstatistikken med statistikk om utdanning og sysselsetting fra Statistisk sentralbyrå. Dataene vil bli hentet fra system for persondata (SFP), der informasjon fra en rekke registre er sammenstilt. SFP omfatter alle bosatte i alderen 16-74 år. Registerdata per november hvert år inneholder opplysninger om hvorvidt en person er sysselsatt, registrert arbeidsledig, på sysselsettingstiltak, eller under utdanning, og kan knyttes til noen typer offentlige ytelser eller tiltak som for eksempel mottak av sosialhjelp. En person kan på tellingstidspunktet være i flere av disse statusene samtidig, for eksempel både sysselsatt og mottaker av en ytelse. SFP knytter personene til én status og en bi-status basert på noen hovedprioriteringer. I prosjektet vil vi benytte befolkningstall per 1.1. 2010 og sysselsettings- og utdanningstall per 4. kvartal 2009. For mer om system for persondata se for eksempel Nerland, Aurdal og Horgen (2011).

2. Avgrensning av gruppen

2.1. Fra enslige mindreårige asylsøkere til enslige mindreårige flyktninger

Antallet som har søkt asyl i Norge som enslige mindreårige har variert mye over de siste årene. I 1996, som er det første året vi har tall fra, var det færre enn 100 personer som søkte asyl i Norge som enslige mindreårige (se figur 2.1). De neste årene ser vi en klar økning til en topp på nær 1 000 søkere i 2002 og 2003. Deretter sank søkertallene midt på 2000-tallet for igjen å øke i 2008 og 2009. I 2009 søkte hele 2 500 personer asyl som enslige mindreårige. Ikke alle av dem som har søkt asyl som enslige mindreårige får innvilget asylsøknaden og heller ikke alle av dem som søker og får innvilget asyl blir bosatt som enslige mindreårige. I denne delen av rapporten vil vi vise hvordan vi identifiserer dem som har fått innvilget opphold og deretter blitt bosatt som *enslige mindreårige flyktninger*.

Figur 2.1. Antall enslige mindreårige asylsøkere, 1996-2009

Kilde: Utlendingsdirektoratet (UDI)

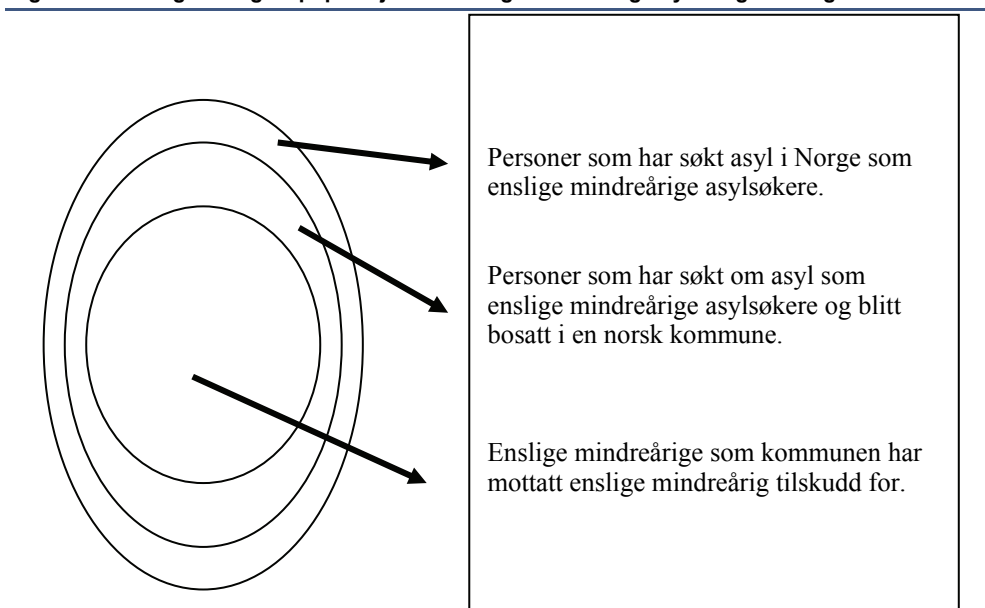
2.2. Avgrensning av populasjonen²

Utlendingsdirektoratets (UDIs) oversikter over antall enslige mindreårige asylsøkere er basert på alderen søkeren selv oppgir ved ankomst. Ikke alle som søker asyl vil få opphold i Norge, videre vil heller ikke alle som søker asyl som enslige mindreårige bli bosatt som dette med de rettigheter det innebærer. Det kan på et senere tidspunkt, for eksempel etter en aldersundersøkelse, vise seg at søkeren er over 18 år. Statistikken som viser hvor mange enslige mindreårige asylsøkere som ankommer Norge gir derfor ikke en oversikt over hvor mange enslige mindreårige asylsøkere som får bli i Norge og som blir bosatt som enslige mindreårige. Vi har valgt å illustrere dette med noen avgrensninger av målgruppen enslige mindreårige asylsøkere (figur 2.2)

Den første gruppen vi søker å gjenfinne, omfatter alle de personer som UDI har i sine registre som har søkt asyl i Norge som enslige mindreårige asylsøkere. Her vil alle, uavhengig av hva slags vedtak disse senere har fått av norske utlendingsmyndigheter inkluderes. I alt inneholder den gruppen i underkant av 10 000 personer. Alle i denne gruppen vil ikke få opphold i Norge, noen har ennå ikke fått saken sin endelig behandlet, mens andre igjen har fått et positivt vedtak av utlendingsmyndighetene, men har ikke blitt bosatt som enslige mindreårige

² Avsnittet er delvis hentet fra Allertsen m.fl (2007:31 ff).

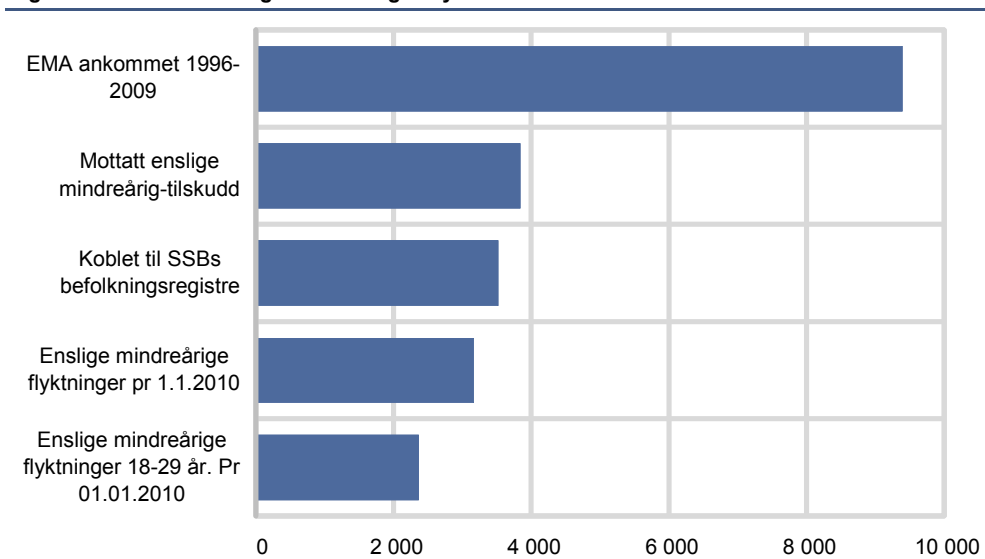
Figur 2.2. Avgrensning av populasjonen. Enslige mindreårige flyktninger i Norge

Enslige mindreårige flyktninger er en gruppe det norske samfunn tar et særlig ansvar for, noe som bl.a. kommer til uttrykk ved at kommunene mottar et eget integreringstilskudd for enslige mindreårige, utover det som gis for øvrige bosatte flyktninger. Fra og med 1996 har kommunene mottatt dette tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige som har mottatt vedtak om asyl. Vi vil videre bruke informasjon om dette tilskuddet til å fastslå hvorvidt en person regnes som enslige mindreårig eller ikke. Fordelen med å bruke denne variabelen er at vi unngår de saker hvor en person som har søkt som enslige mindreårig asylsøker, har fått opphold, men ikke har blitt bosatt som enslige mindreårig.

Deretter kobles dataene og i neste gruppe går vi videre med dem som har et gyldig fødselsnummer og som vi klarer å gjenfinne i SSBs befolkningsregistre. Til slutt legger vi inn som kriterium at de skal være bosatt i Norge pr 1.1.2010. Vi vil dermed ikke få med oss personer som har blitt bosatt og senere utvandret fra Norge. Da gjenstår 3 159 personer. En mer detaljert avgrensning av målgruppen er illustrert i figur 2.3. Denne gruppen på 3 159 personer vil vi følge videre i neste kapittel hvor vi viser gruppens demografiske fordeling.

Figur 2.3. Antall enslige mindreårige asylsøkere etter status

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

3. Enslige mindreårige flyktninger – hvor kommer de fra?

3.1. Enslige mindreårige flyktninger har bakgrunn fra Asia og Afrika

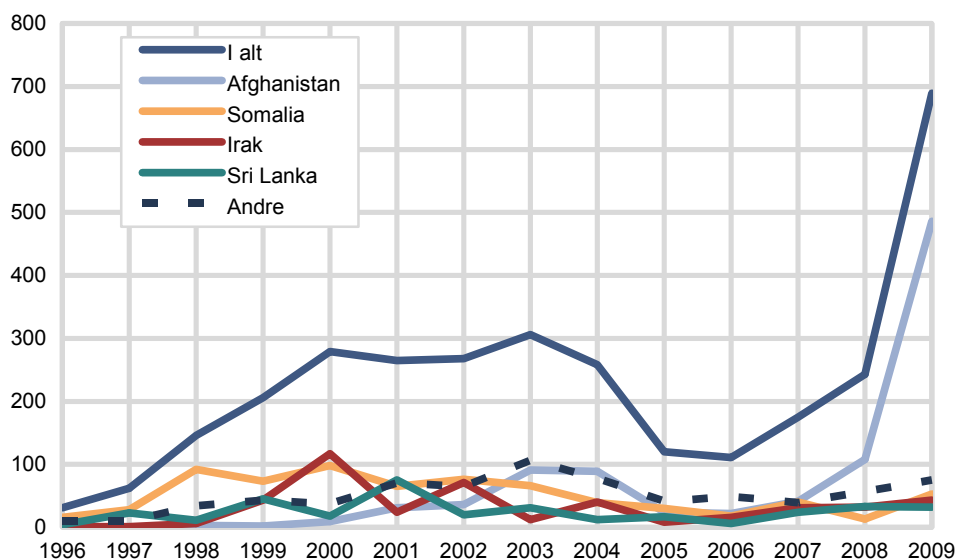
Blant de enslige mindreårige som har blitt bosatt i Norge fra midten av 1990- og utover 2000-tallet har nær seks av ti bakgrunn fra Asia, mens nær fire av ti har bakgrunn fra Afrika. I tillegg kommer et lite antall bosatte med bakgrunn fra Europa. I årene 1996-2009 har det blitt bosatt 3 159 enslige mindreårige med bakgrunn fra 66 ulike land. Det har kommet flest fra Afghanistan, fulgt av Somalia, Irak, Sri Lanka og Etiopia (se tabell 3.1). Bosatte fra disse fem landene utgjør hele 85 prosent av alle enslige mindreårige bosatt i Norge i denne perioden. At de enslige mindreårige bare har bakgrunn fra et fåtall land skiller gruppen fra den øvrige innvandrers- og flyktningbefolkningen i Norge. Sammenlignet med den øvrige flyktningbefolkningen er få enslige mindreårige fra Balkan og Sørvest Asia og få er fra store flyktningland som Vietnam, Chile og Iran.

Tabell 3.1. Antall bosatte enslige mindreårige etter bosettingsår og landbakgrunn. 1.1.2010

	1996-1999	2000-2004	2005-2009	I alt
I alt	445	1 376	1 338	3 159
Afghanistan	5	256	681	942
Somalia	209	344	154	707
Irak	51	264	130	445
Sri Lanka	83	156	112	351
Etiopia	43	136	49	228
Eritrea	18	37	64	119
Russland	..	20	34	54
Kosovo	14	12	..	26
Iran	4	11	10	25
Burundi	..	11	13	24
Andre	17	110	89	216

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Figur 3.1 Antall bosatte enslige mindreårige etter bosettingsår og landbakgrunn. 1.1.2010

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

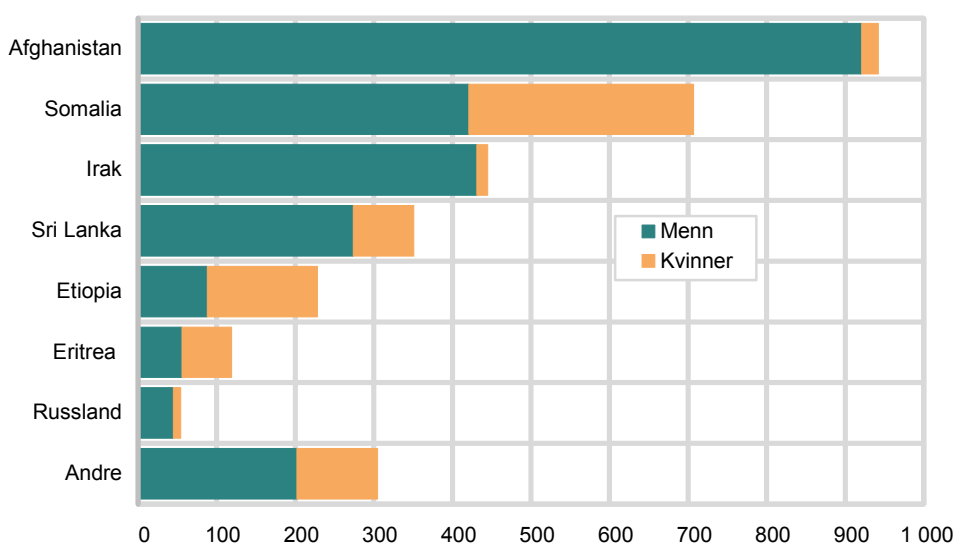
Motsatt skiller det høye antallet enslige mindreårige fra Afghanistan seg særlig ut. I flyktningbefolkningen utgjør flyktninger fra Afghanistan rundt 6 prosent, mens de utgjør hele 30 prosent av de bosatte enslige mindreårige. Vi ser i tabell 3.1. - og i figur 3.1 - at det store flertallet av enslige mindreårige fra Afghanistan har kommet i løpet av de siste årene og at særlig enkeltåret 2009 skiller seg ut. Da ble det bosatt nær 500 enslige mindreårige med bakgrunn fra Afghanistan. Enslige mindreårige

fra Somalia har blitt bosatt mer jevnt over hele 15-årsperioden, med en topp i årene 2000-2004. Det samme finner vi for enslige mindreårige fra Irak og enslige mindreårige fra disse landene har en samlet lengre botid i Norge enn enslige mindreårige fra Afghanistan.

3.2. Bare gutter fra Afghanistan og Irak - flere jenter fra Afrika

Det er en klar overvekt av gutter blant de enslige mindreårige. I gruppen som ble bosatt i årene 1996-2009 var nær åtte av ti gutter. Blant enslige mindreårige fra Afghanistan var 98 prosent gutter, mens det var 97 prosent gutter fra Irak. Dette skiller enslige mindreårige fra øvrige flyktninger fra Afghanistan og Irak som har en likere kjønnsfordeling. Blant de enslige mindreårige fra Afrika er kjønnsfordelingen jevnere; fra Somalia var seks av ti gutter, mens fra Etiopia og Eritrea har det vært en liten overvekt av jenter (se figur 3.2).

Figur 3.2. Antall bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og kjønn. 1.1.2010

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

3.3. Flertallet var 16 år eller yngre ved bosetting

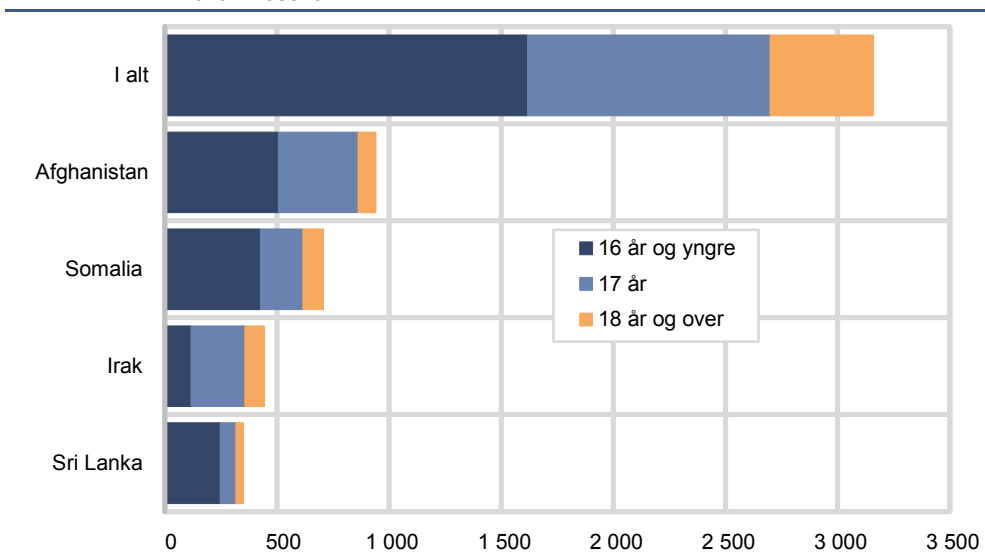
Vel halvparten av de enslige mindreårige som ble bosatt i perioden 1996-2010 var 16 år eller yngre da de ble bosatt i Norge. Blant de største landgruppene varierer alder ved bosetting noe og vi ser i figur 3.3 at enslige mindreårige fra Somalia og fra Sri Lanka var yngre ved bosetting enn dem med bakgrunn fra Afghanistan og Irak, særlig blant dem fra Sri Lanka er et flertall unge, rundt 70 prosent var 16 år eller yngre ved bosetting. Blant enslige mindreårige fra Irak er en høyere andel eldre og rundt 20 prosent var 18 år eller eldre ved bosetting.

For utlendingsmyndigheten er det alder ved ankomst til Norge som er avgjørende for om en asylsøker skal behandles som enslige mindreårig eller ikke, og for noen grupper vil både asylsaksbehandlingen og bosetting ta tid. Dette forklarer hvorfor så mye som 15 prosent av de bosatte var 18 år eller eldre da de ble bosatt i Norge.

I figur 3.4 viser vi aldersfordelingen til de bosatte enslige mindreårige ved inngangen til 2010. Her forskyves naturlig nok alderstrukturen og vi ser at de landene som har mange nyankomne har flere i den yngste aldersgruppen, mens vi finner flere i de eldste aldersgruppene blant dem med lengre botid. Vi ser av figuren at rundt en fjerdedel av de bosatte var under 18 år ved inngangen til 2010. Det er stor forskjell mellom de største landgruppene, og mens nær halvparten av de afghanske enslige mindreårige var under 18 år, gjaldt dette for mindre enn en tiendedel av

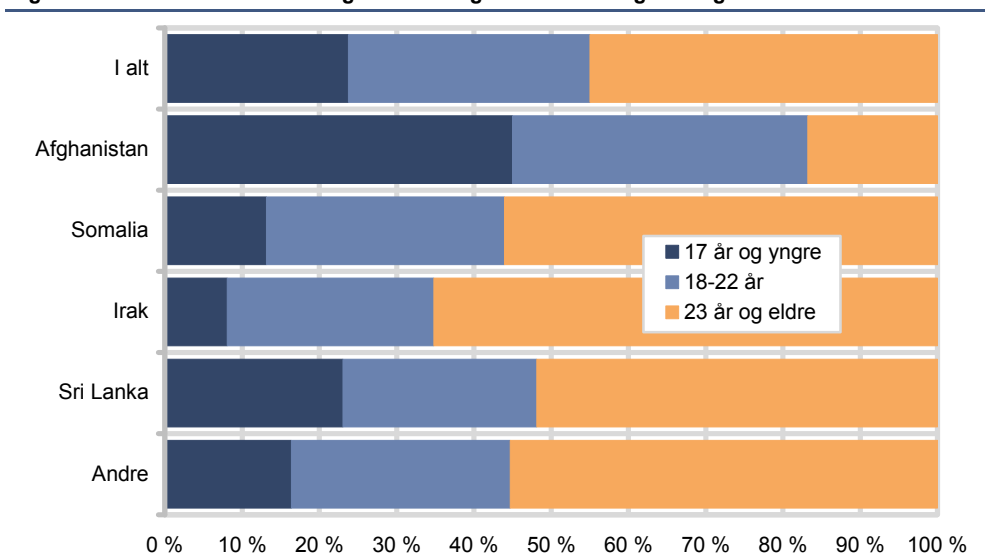
dem fra Irak. I neste kapittel hvor vi skal se nærmere på hvordan det går med de enslige mindreårige på arbeidsmarkedet vil vi bare følge dem som ved inngangen til 2010 var 18 år eller eldre.

Figur 3.3. Andel bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og alder ved bosetting. 1.1.2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Figur 3.4. Andel bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og alder. 1.1.2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

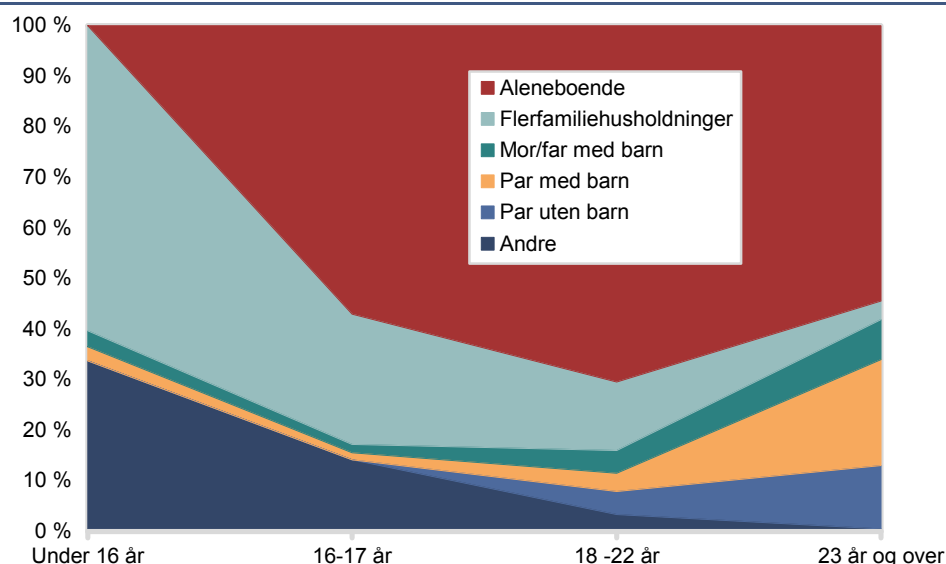
3.4. Gutter bor i større grad alene enn jenter

Så skal vi se nærmere på enslige mindreåriges husholdningstilhørighet i Norge. Vi vil undersøke om enslige mindreårige bor alene eller om de bor sammen med andre. En slik oversikt er motivert ut fra antakelsen at de aller fleste enslige mindreårige i utgangspunktet er enslige, men at dette ikke nødvendigvis betyr at de bor alene. Enslige mindreårige tilbys ulike bo- og omsorgsløsninger i det de bosettes i kommunene. Etter hvert som botiden i Norge øker og barnet blir myndig, vil det være naturlig at hun finner nye boløsninger, på den måten kan husholdningstilhørighet si noe om grad av sosial integrasjon. I disse oversiktene har vi ikke kunnet følge barnas husholdningstilhørighet over tid, men vi gir et tverrsnittsbilde av husholdningstilhørigheten for ulike husholdningstyper etter alder, botid og kjønn hver for seg.

Ikke uventet bor mer enn halvparten (55 prosent) av de enslige mindreårige alene. Rundt 15 prosent bor i flerfamiliehusholdninger, 11 prosent er par med barn, mens vel 5 prosent bor sammen med barn uten partner. Men som vi ser av figur 3.5-3.7 så varierer husholdningstype mye etter alder og kjønn. Figur 3.5 viser at blant de aller yngste bor mange i felleshusholdninger, mens blant de aller eldste, som jo også er dem som har bodd lengst i Norge, er andelen som bor sammen med andre høyere.

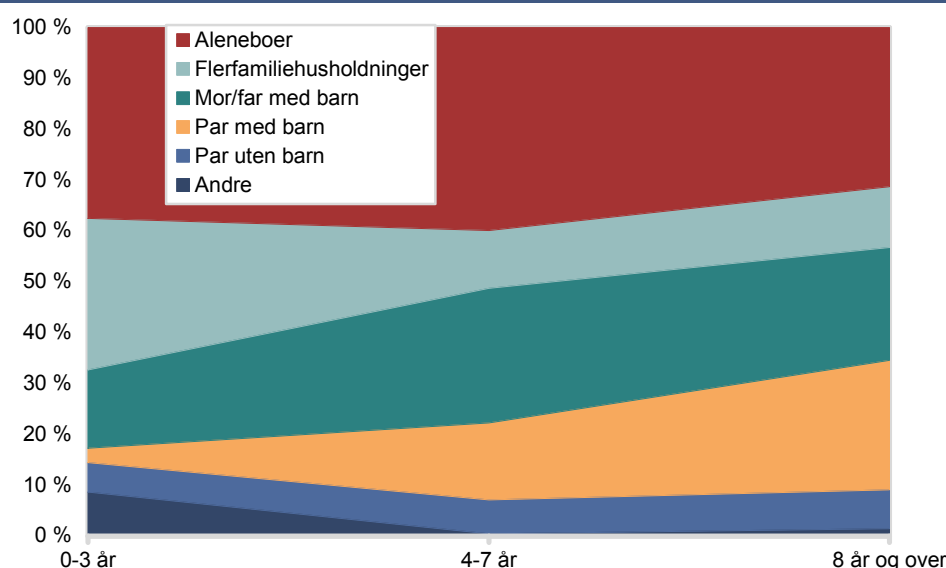
Vi ser i figurene 3.5 og 3.6 at menn i større grad enn kvinner er aleneboende. Blant menn med botid fra 4-7 år synker andelen aleneboende noe, men øker igjen for de med lengst botid. Blant mennene med lengst botid bor vel 60 prosent alene. Blant enslige mindreårige kvinner bor vel 30 prosent alene. Som for mennene stiger andelen som bor alene noe for dem med botid 4-7 år, for så å øke igjen for dem med lengst botid. Vel 20 prosent av kvinnene bor bare sammen med sine barn, en andel som er ganske stabil, mens andelen som bor sammen med partner med barn øker med botid og vel en fjerdedel av kvinnene med lengst botid er i et parforhold og har barn.

Figur 3.5. Andel bosatte enslige mindreårige etter husholdningstype og alder. 01.01.2010. Prosent

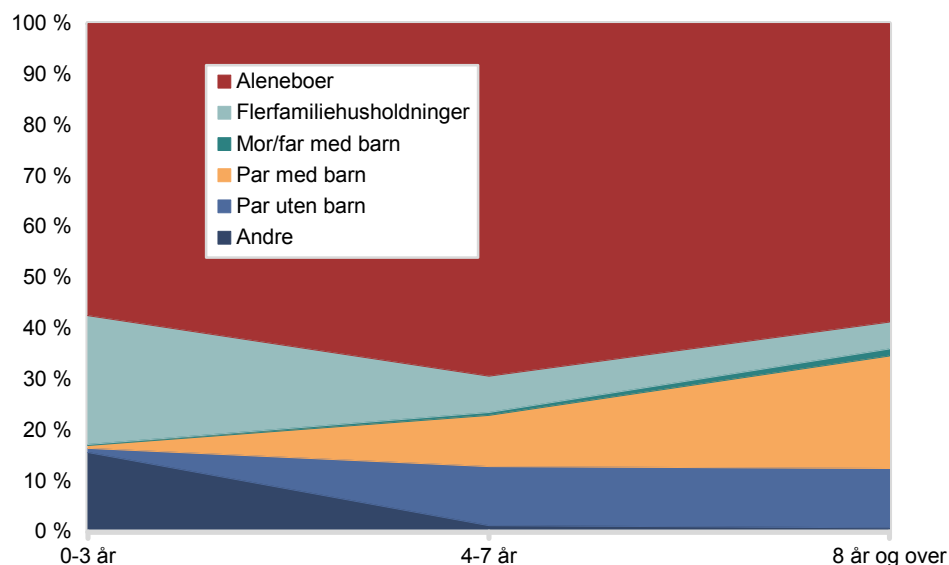
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Figur 3.6. Andel bosatte enslige mindreårige kvinner etter husholdningstype og botid. 1.1.2010. prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

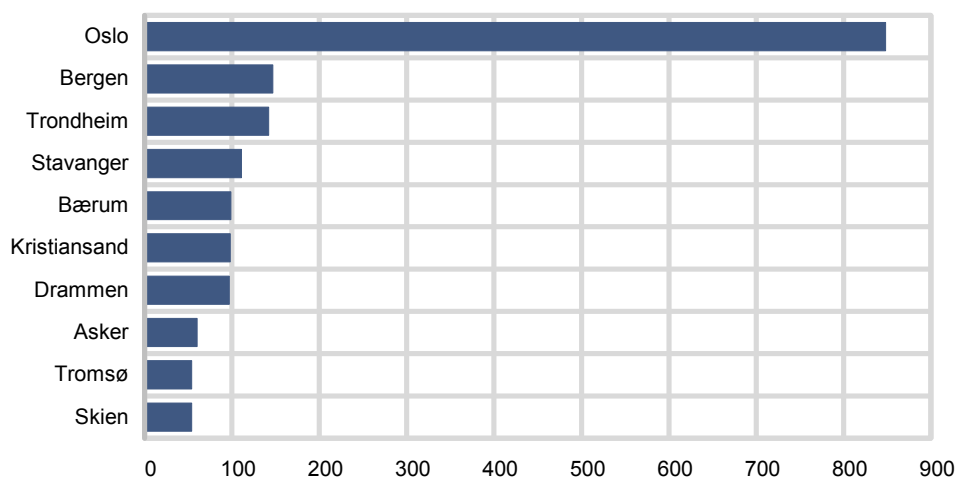

Figur 3.7. Andel bosatte enslige mindreårige menn etter husholdningstype og botid. 1.1.2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

3.5. Enslige mindreårige i 202 kommuner - flest bor i Oslo

Det bor enslige mindreårige i 202 kommuner, noe som tilsvarer nesten halvparten av kommunene i Norge. Som for andre innvandrergupper bor det flest enslige mindreårige i Oslo og ved inngangen til 2010 bodde 848 enslige mindreårige i Oslo, deretter fulgte Bergen med 147 og Trondheim med 142. Til sammen bodde vel 36 prosent av de enslige mindreårige i disse tre byene. Figur 36.7 viser de kommunene hvor det er bosatt flest enslige mindreårige. De ti største bosettingskommunene er tilnærmet like for både flyktningbefolkningen og for den øvrige innvandrerbefolkningen, slik at de enslige mindreåriges bosettingsmønster ved første øyekast skiller seg lite fra disse to gruppene. For en mer detaljert oversikt, med blant annet fylkestabeller, se vedleggstabellene.

Figur 3.8. Antall bosatte enslige mindreårige etter kommune. 10 største kommunene. 1.1.2010

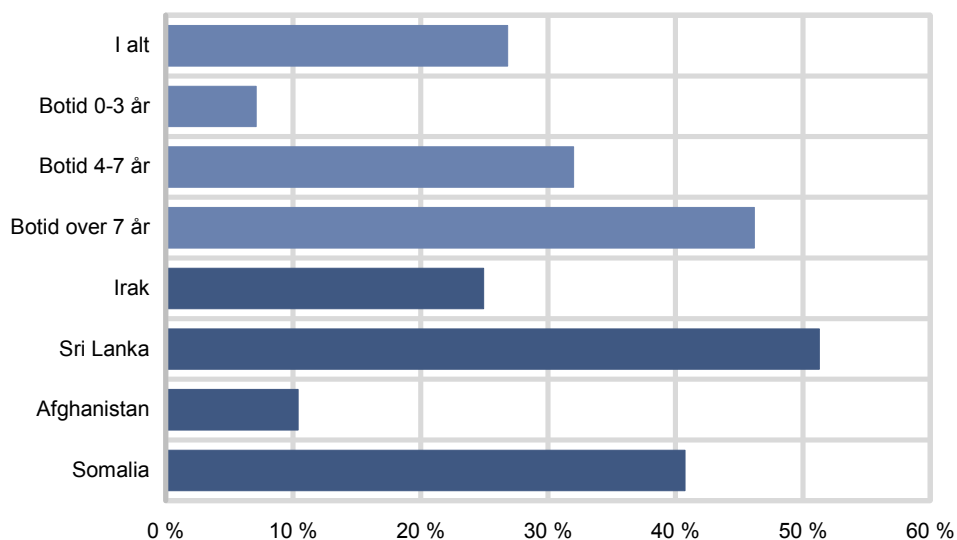
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Høydahl (2011) har skrevet mye om flyktnings sekundærflyttinger i Norge. Han har vist at innføringen av introduksjonsordningen har sammenfalt med en nedgang i sekundærflyttingen blant flyktninger, spesielt sekundærflyttingen de første par årene etter bosetting har stanset opp. Men Høydahl viser samtidig at retningen på sekundærflyttingen har vært stabil. Han finner størst netto utflytting fra de nordligste fylkene samt Sogn og Fjordane, mens han finner størst netto tilflytting til det sentrale østlandsområdet – og da særlig Oslo, samt til Rogaland. Høydahl

identifiserer ikke enslige mindreårige i sine studier spesielt, men han viser at unge med flyktningbakgrunn mellom 18-24 år er de som flytter mest, men nedgangen i flyttehyppighet gjelder også for denne gruppen, og unge med flyktningbakgrunn flytter nå ikke mer enn tilsvarende aldersgruppe i befolkningen som helhet.

En enkel indikator på bosettings- og flyttemønster er andelen som bor i Oslo. 27 prosent av de enslige mindreårige bor i Oslo, noe som er nøyaktig samme andel som vi finner blant flyktninger og blant innvandrere generelt, men mye høyere enn det vi finner i befolkningen ellers (12 prosent). Det er stor forskjell etter landbakgrunn på andelen som bor i Oslo. Blant dem med bakgrunn fra Afghanistan bor 10 prosent i Oslo, litt over 20 prosent blant dem fra Irak og 40 prosent blant dem fra Somalia mens mer enn 50 prosent av de enslige mindreårige med bakgrunn fra Sri Lanka bor i Oslo (se figur 3.8). Dette er nær identisk med tilsvarende andeler for alle innvandrere fra disse landene, eneste forskjell er at andelen enslige mindreårige fra Afghanistan er noe lavere enn hva som er tilfelle for alle innvandrere fra Afghanistan. Den forskjellen henger til en viss grad sammen med botid i Norge – da mange av de afghanske enslige mindreårige har kort botid. Når det gjelder botid generelt, ser vi at andelen bosatte i Oslo øker fra litt over fem prosent de tre første årene i Norge til nær 50 prosent for de enslige mindreårige med lengst botid (se figur 3.9).

Figur 3.9. Andel enslige mindreårige i Oslo etter landbakgrunn og botid. 1.1.2010. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

4. Enslige mindreårige flyktninger – hvordan går det med dem? Arbeidsmarked og utdanning

Arbeidsmarkedet er trolig den viktigste arenaen for å skape gode levekår og for å kunne gjennomføre god integrering av innvandrere i Norge (Østby 2004). Vi har derfor valgt å spesielt se på arbeidsmarkedstilknypning i denne rapporten. I et slikt perspektiv er arbeidsmarkedet viktig utover det rent økonomiske. Dette vil ofte være den viktigste arenaen for å lære både språk og samfunn å kjenne. Arbeidsmarkedet er en arena hvor viktige prosesser foregår og hvor en høy grad av tilknypning vil være et tegn på god integrering i det norske samfunnet. Vi vet at innvandrere som er i arbeidsmarked behersker norsk bedre enn dem som ikke er i jobb, de har bedre psykisk helse, flere norske venner og de føler seg mindre ensomme (Henriksen 2010).

Motsatt vil en svakere tilknypning til arbeidsmarkedet være en indikator på dårligere tilknypning til det norske samfunn og gi dårligere utsikter til integrering framover. Samtidig er det viktig å huske på at overgangen fra hjemlandet er brå for mange av de enslige mindreårige som har kommet til Norge de siste årene. Mange har flyktet fra krig og kaos og skal så tre inn i et av verdens mest gjennomregulerte og ordnede arbeidsmarkeder, det norske. I denne rapporten ser vi nærmere på hvorvidt de enslige mindreårige har fått seg jobb eller om de er under utdanning. Innenfor rammene av dette prosjektet har vi valgt å ikke gå videre med analyser av hvor de som har fått seg jobb arbeider, hvilke næringer de er i, eller inntektsnivået, selv om alle disse faktorene er viktige for å forstå levekårene til en gruppe. For dem som er under utdanning ser vi heller ikke på hva slags utdanning de tar.

Vi vil i dette kapittelet gi opplysninger om de enslige mindreårige flyktningene er i jobb, på sysselsettingstiltak, registrert som ledige, under utdanning eller mottakere av ulike stønader. Videre vil vi sammenligne de enslige mindreårige med andre relevante grupper i samme alder i ulike deler av befolkningen. I rapporten vil vi se nærmere på dem som kom som enslige mindreårige og nå har passert 18 år. Når vi skal sammenligne med andre grupper, er det nødvendig at gruppene er like i forhold til alder, ettersom alder henger nært sammen med andelen i arbeid eller utdanning.

Svært få enslige mindreårige flyktninger er over 30 år, til sammen dreier det seg bare om 36 personer. Vi har derfor valgt å sette 29 år som øvre aldersgrense for sammenligningsgruppene, så vel som for de som kom som enslige mindreårige flyktninger. Vi går dermed glipp av noen av de eldste som kom som enslige mindreårige flyktninger, men har til gjengjeld en langt mer relevant sammenligningsgruppe. I noen tabeller deles det inn etter hvorvidt de er mellom 18 og 22 år og eldre. Årsaken til dette er at mange som er i alderen mellom 18 og 22 år mottar ettervernstiltak fra barnevernet. Selv om vi i denne rapporten ikke vil benytte data om barnevernstiltak, vil vi ved å dele de myndige enslige mindreårige flyktningene inn i de over og under 23 år, likevel kunne få et visst innblikk i omfanget av ettervernstiltak.

4.1. Nær to av tre enslige mindreårige i arbeid eller utdanning

Tabell 4.1 viser at 64 prosent, eller nær to av tre enslige mindreårige var i arbeid eller utdanning ved utgangen av 2009. Dette er en god del lavere enn det vi finner i befolkningen i alt (85 prosent) og det er også vesentlig lavere enn andelen aktive blant norskfødte med innvandrerforeldre i samme aldersgruppe (83 prosent), men andelen aktive er på samme nivå som det vi finner for flyktninger ellers i samme aldersgruppe.

En naturlig sammenligningsgruppe til de enslige mindreårige vil være øvrige flyktninger som har innvandret som barn i samme tidsrom, og som har innvandret sammen med sine foreldre. I denne gruppen er andelen sysselsatte omtrent på samme nivå som for enslige mindreårige, men andelen under utdanning er dobbelt så høy. 64 prosent av de enslige mindreårige var altså aktive sammenlignet med 74 prosent av flyktninger som innvandret sammen med familien og forskjellen mellom de to gruppene kommer i hovedsak av at blant flyktningene er det en høyere andel som er under utdanning.

Flyktninger som har ankommet som barn sammen med sine foreldre har en aktivitetsstatus som ligger nærmere opp til norskfødte med innvandrerforeldre. Noe av denne forskjellen i andelen som tar utdanning kan forklares i ulik aldersfordeling mellom de to gruppene, da flyktninger som har innvandret sammen med familiene er noe yngre og hadde betydelig lavere gjennomsnittsalder ved innvandring enn gruppen enslige mindreårige som de sammenlignes med. Videre er det et poeng at de med utdanningsstatus i disse oversiktene, kun omfatter dem som bare har utdanning som status. Studenter som for eksempel jobber ved siden av studiene vil komme inn under sysselsatte. Det vil si at flere potensielt kan være under utdanning enn det tabellene viser.

Tabell 4.1. Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt, innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, flyktninger og enslige mindreårige 18-29 år. November 2009. Antall og prosent

	Antall sysselsatte	Andel sysselsatte	Andel under utdanning	Andel aktive (sysselsatte + utdanning)
Befolkningen i alt	526 543	71	14	85
Innvandrere i alt	59 995	59	10	69
Innvandrere fra Afrika	5 326	42	16	58
Innvandrere fra Asia	16 509	51	13	64
Norskfødte med innvandrerforeldre	9 057	63	20	83
Flyktninger i alt	16 635	50	14	64
Flyktninger fra Afrika	3 600	39	15	54
Flyktninger fra Asia	7 804	50	14	64
Flyktninger som har innvandret som barn med foreldre	6 123	52	22	74
Enslige mindreårige flyktninger	1 473	53	11	64
Enslige mindreårige fra Afrika	497	49	14	63
Enslige mindreårige fra Asia	707	56	8	64

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

4.2. Tre ganger så høy arbeidsledighet blant enslige mindreårige som i befolkningen ellers

I tabell 4.2 viser vi en mer detaljert aktivitetsstatus som også inneholder informasjon om de som ikke er sysselsatte (registrert som lønnstakere eller selvstendig næringsdrivende) eller i utdanning. Vi ser at andelen arbeidsledige er tre ganger så stor for enslige mindreårige sammenlignet med befolkningen i alt i samme aldersgruppe. Mens 8 prosent av de enslige mindreårige er registrert som helt ledige gjelder dette for 3 prosent av befolkningen i alt i samme aldersgruppe.

Samtidig ser vi at andelen selvstendig næringsdrivende er like høy blant enslige mindreårige som i befolkningen i alt. Det må legges til at i absolutte tall er det ikke så mange, til sammen er 36 enslige mindreårige registrert som selvstendig næringsdrivende.

Det er få uføretrygdede og få på attføring i denne gruppen og så mye som en fjerdedel av de enslige mindreårige er både utenfor arbeidsstyrken og heller ikke i utdanning. Vi vil i siste del av dette kapitlet gå nærmere inn på denne gruppen som ikke har noen av hovedregistreringene.

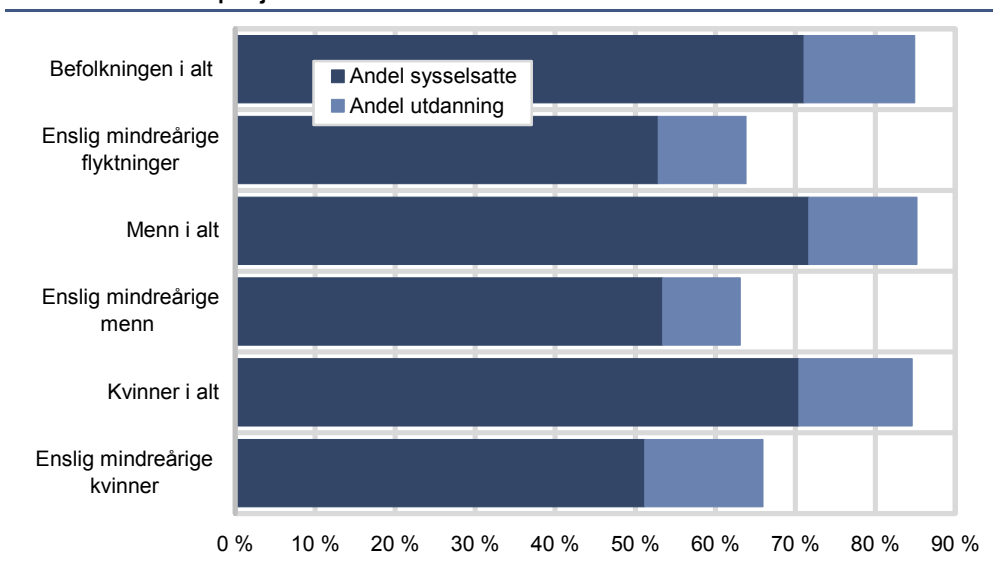
Tabell 4.2 Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år. Prosent. November 2009

	I alt	
	Befolkningen i alt	Enslige mindreårige
Antall	740 727	2 364
Andeler	100	100
Lønnstaker	70	51
Selvstendig	2	2
Sysselsettingstiltak	0	1
Attføringstiltak	2	2
Helt ledig	3	8
Under utdanning	14	11
Annet	9	25
Av dette:		
Enslige forsørgere	0	2
Kun sosialhjelp	1	5

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

4.3. Enslige mindreårige kvinner noe mer aktive enn mennene

I datamaterialet er det nær 2 400 personer som kom som enslige mindreårige flyktninger som er mellom 18 og 29 år. Tre fjerdedeler av disse er menn. Av alle enslige mindreårige i denne alderen var 64 prosent aktive (i arbeid eller utdanning) sammenlignet med 85 prosent i befolkningen i alt i samme alder (se figur 4.1). Mens det er ingen forskjeller mellom kvinner og menn i hele befolkningen når det gjelder andelen som er aktive (85 prosent både for kvinner og menn), er forskjellene noe større for enslige mindreårige flyktninger. 63 prosent av mennene er aktive mot 66 prosent av kvinnene. Andelen sysselsatte er nær lik for de to gruppene og forskjellen i andelen aktive skyldes at enslige mindreårige kvinner i større grad tar utdanning enn menn.

Figur 4.1. Andel sysselsatte/i utdanning. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år fordelt på kjønn. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.3 viser at arbeidsledigheten blant enslige mindreårige menn er nær tre ganger så høy som den for enslige mindreårige kvinner og vel tre ganger så høy som for menn i befolkningen i alt. Rundt en fjerdedel av de enslige mindreårige faller utenfor arbeidsstyrken og er heller ikke i utdanning. Vi skal i siste del av denne rapporten se nærmere på egenskaper ved denne gruppen. Av kvinnene er 9 prosent registrert med enslige forsørgere som hovedstatus, dette er ti ganger så mange som blant kvinner i befolkningen ellers i samme aldersgruppe.

Tabell 4.3. Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år etter kjønn. November 2009. Antall og prosent

	Menn		Kvinner	
	Befolkningen i alt	Enslige mindreårige	Befolkningen i alt	Enslige mindreårige
Antall	316 433	1 776	363 370	588
Andeler	100	100	100	100
Lønnstaker	70	52	70	50
Selvstendig	2	2	1	1
Sysselsettingstiltak	0	1	0	1
Attføringstiltak	2	3	2	2
Helt ledig	3	9	2	3
Under utdanning	14	10	14	15
Annet	8	24	10	27
Av dette:				
Enslige forsørgere	0	0	1	9
Kun sosialhjelp	1	6	1	4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

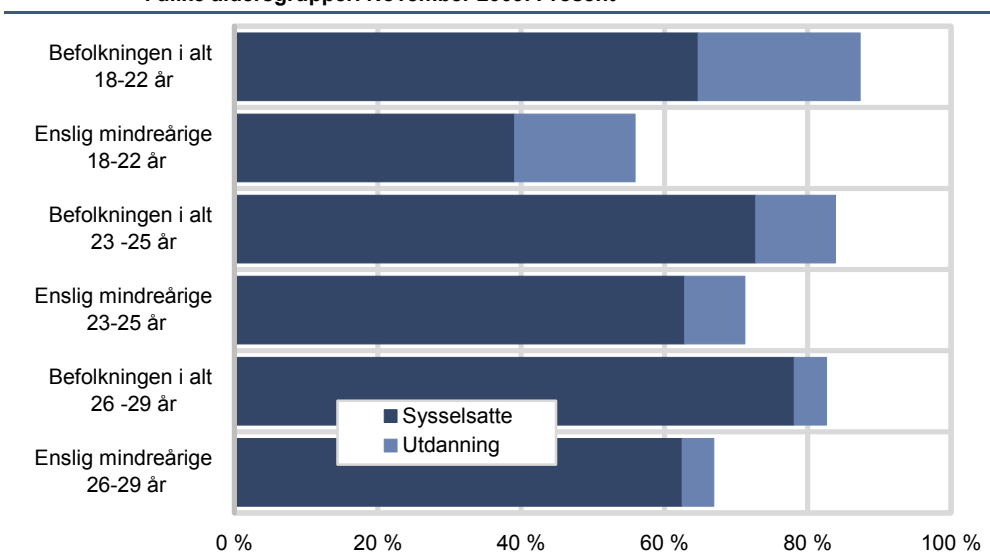
4.4. Høyere sysselsetting med økende alder

Figur 4.2 viser aktivitetsstatus for ulike aldersgrupper. Blant dem som kom til landet som enslige mindreårige flyktninger og nå er over 18 år, er flertallet i de yngre aldersgruppene. Det er nær 1000 enslige mindreårige flyktninger i alderen 18 til 22 år. Personer i denne aldersgruppen kan ifølge barnevernloven motta ettervernstiltak fra barnevernet. I 2005 ble nær halvparten av enslige mindreårige flyktninger mellom 18-22 år gitt slike ettervernstiltak (Allertsen mfl. 2007). Vel 40 prosent av dem er sysselsatte, mot 64 prosent i hele befolkningen i samme aldersgruppe. Nær en av fem er i utdanning (17 prosent), et nivå som er nær på samme nivå som for alle i samme alder (23 prosent).

Vel 800 personer har kommet som enslige mindreårige flyktninger som i 2009 er 23 til 25 år. 65 prosent er sysselsatte, bare 8 prosentpoeng mindre enn for alle i samme alder. Når det gjelder dem som kun er registrert med at de er under utdanning, er det litt mindre forskjeller: for enslige mindreårige flyktninger utgjør dette 8 prosent, mot 11 prosent for hele befolkningen i aldersgruppen.

I den eldste aldersgruppen, er det noe over 500 personer som har kommet til landet som enslige mindreårige flyktninger. Også blant disse er 65 prosent yrkesaktive, sammenlignet med nær 80 prosent av alle i samme aldersgruppe. Om lag hver 20. person i aldersgruppen er kun registrert med utdanning. Dette gjelder også for dem som har kommet som enslige mindreårige flyktninger.

Figur 4.2. Andel sysselsatte/i utdanning. Befolkningen i alt og enslige mindreårige flyktninger i ulike aldersgrupper. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Hovedbildet er, som for resten av befolkningen, at andelen sysselsatte øker med økende alder. Ser vi isolert på de to eldste alderskategoriene for enslige mindreårige er sysselsettingene oppe i 65 prosent og forskjellene til den øvrige befolkningene er vesentlig mindre sammenlignet med de yngste. For de yngste er det et viktig tilleggsmoment at de i gjennomsnitt har kortere botid i Norge sammenlignet med dem som er eldre. Vi skal senere vise at andelen sysselsatte øker med botid.

4.5. Svært høy sysselsetting blant enslige mindreårige fra Sri Lanka

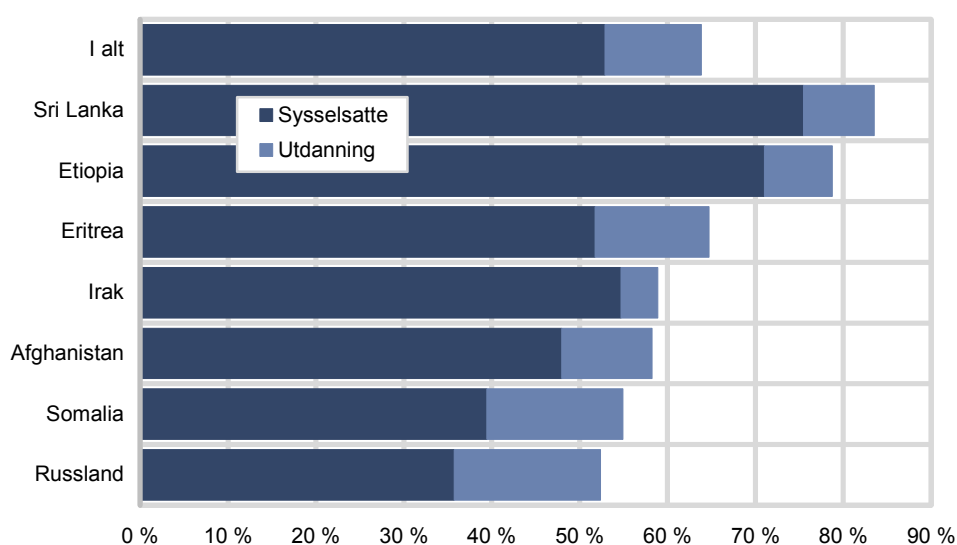
Figur 4.3 viser enslige mindreåriges aktivitetsstatus etter landbakgrunn. Det er store forskjeller i aktivitetsnivået etter landbakgrunn. Enslige mindreårige fra Sri Lanka har en høyere sysselsetting - og en aktivitetsrate på samme nivå - som det vi finner i befolkningen i alt i samme aldersgruppe. Også enslige mindreårige fra Etiopia har et høyt sysselsettningsnivå, omtrent på samme nivå som befolkningen i alt i samme aldersintervall.

Det er tallmessig flest enslige mindreårige fra Afghanistan og blant de enslige mindreårige herfra er nær halvparten sysselsatt, mens rundt 10 prosent er under utdanning. Flertallet av de enslige mindreårige fra Afghanistan er nyankomne, med kort botid, og vi skal senere i kapitlet vise at det er store forskjeller i aktivitetsraten etter botid.

Lavest sysselsetting finner vi blant de enslige mindreårige fra Russland, hvor de fleste kommer fra Tsjetsjenia, og fra Somalia, fra disse landene er under 40 prosent sysselsatte, og selv om andelen under utdanning er høyere enn for de andre landgruppene, er nær halvparten av de enslige mindreårige fra disse to landene registrert uten arbeid og utdanning.

Vi viste i tabell 4.1 at enslige mindreårige fra Afrika hadde en lavere aktivitetsrate enn enslige mindreårige fra Asia. Om vi ser på Afrika, utenfor Somalia, ser vi derimot en relativt høy aktivitetsrate, vesentlig høyere enn for enslige mindreårige med bakgrunn fra Asia og Europa.

Figur 4.3. Andel sysselsatte/i utdanning enslige mindreårige flyktninger etter landbakgrunn. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

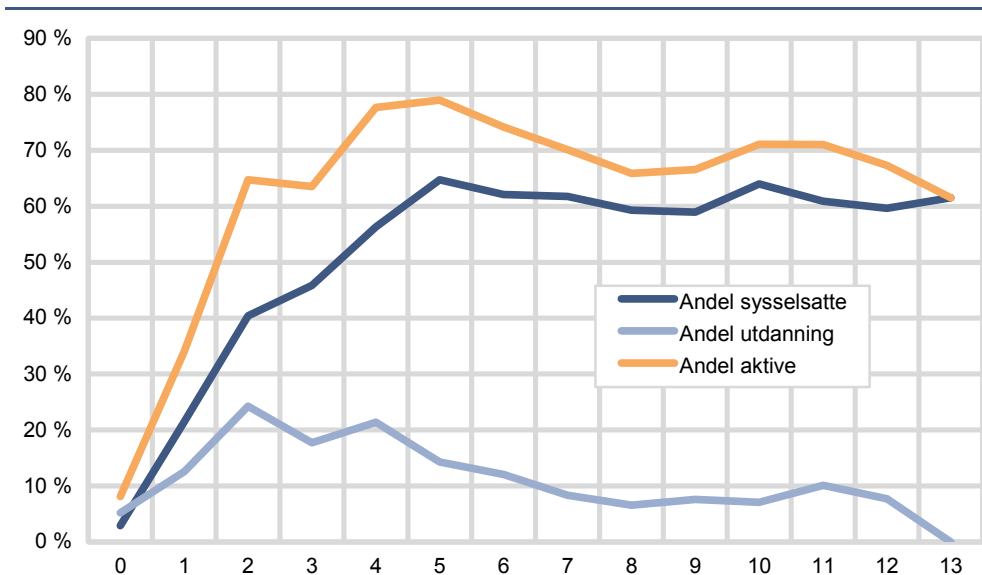
4.6. 70 prosent er aktive blant enslige mindreårige med mer enn to års botid

Generelt vet vi at innvandreres og flyktingers tilknytning til arbeidsmarkedet blir bedre med økt botid (Olsen 2011). Det tar tid å bli kjent med et nytt samfunn og et nytt språk, og nyankomne flyktninger skal dessuten gjennom det obligatoriske to-årige introduksjonsprogrammet når de bosettes i Norge (Enes og Henriksen 2012). Dette gjør at sysselsettingsandelene naturlig nok er lave de første årene etter bosetting. Dette gjelder også de enslige mindreårige, som har blitt bosatt etter at de ble 18 år. Vi ser av figur 4.4 at andelen sysselsatte stiger markert de første årene etter ankomst og stabiliserer seg på et nivå rundt 60 prosent etter fem års botid i Norge. Andelen som tar utdanning er høyest for de nyankomne, og da særlig for dem med to til fire års botid, gruppen som nylig har avsluttet introduksjonsprogrammet. Vi ser at for dem med fire til fem års botid er andelen aktive oppe i nær 80 prosent for så å synke noe for dem med lengre botid.

Denne nedgangen kan ha sammenheng med at vi ser en positiv effekt for de gruppene som har gjennomført introduksjonsprogrammet, og at sysselsettingen synker noe for de gruppene som ble bosatt i årene før programmet ble innført. Andre rapporter fra SSB (for eksempel Enes og Henriksen 2012) antyder at det har vært en positiv sysselsettingseffekt for dem som har deltatt i programmet.

Om vi bare ser på gruppen enslige mindreårige som har to års botid eller mer finner vi en gjennomsnittlig aktivitetsrate på 70 prosent. Det er en andel som er nær på samme nivå som flyktninger som har kommet som barn og har innvandret sammen med sine foreldre.

Figur 4.4. Andel sysselsatte/i utdanning enslige mindreårige flyktninger etter botid. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vi viste i den første delen av rapporten at det er store forskjeller i når de ulike landgruppene ble bosatt i Norge. Enslige mindreårige fra Afghanistan har for eksempel i stor grad bare blitt bosatt de siste fem årene, mens enslige mindreårige fra Somalia har blitt bosatt i nær like stort antall over hele 15-årsperioden vi har tall for. Det er bare for de fire største landgruppene (Afghanistan, Irak, Somalia og Sri Lanka) vi har mange nok bosatte til å fordele på botid (figurene 7.5 – til 7.8). I alle landgruppene ser vi at sysselsettingen stiger de første årene etter bosetting.

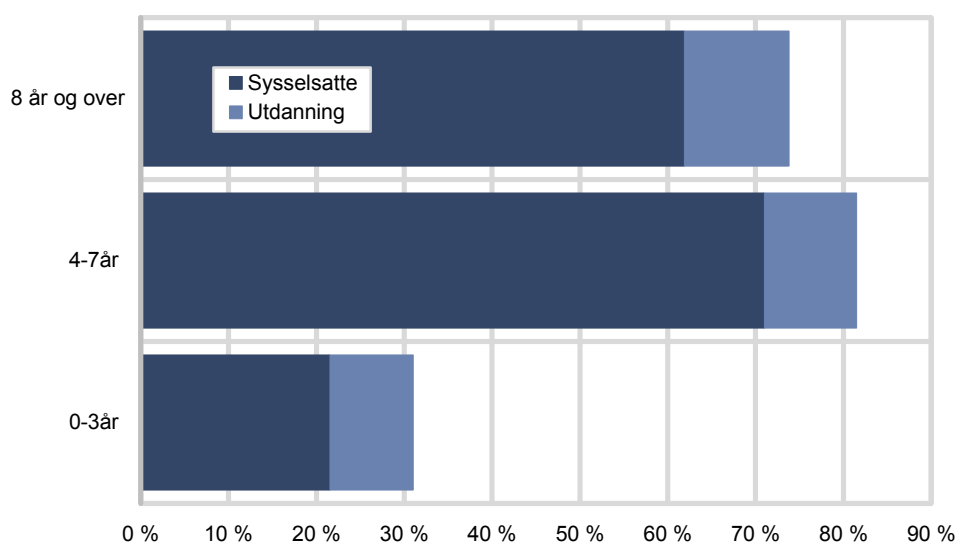
Vi viste i forrige kapittel at enslige mindreårige fra Afghanistan de siste årene har utgjort vel to tredeler av alle enslige mindreårige som har blitt bosatt i Norge. På grunn av det store antallet som har ankommet de siste årene er det særlig interes-

sant å se på sysselsettingsutviklingen for afghanere og hvordan denne utvikler seg med botid, siden det store flertallet av enslige mindreårige fra Afghanistan er nyankomne. Vi ser at andelen sysselsatte, naturlig nok, er lav for dem med kortest botid, men at andelen sysselsatte øker til 70 prosent, og med 10 prosent som tar utdanning, har afghanere med 4-7 års botid i Norge en aktivitetsrate på 80 prosent. Dette er en andel aktive som ligger tett opp til andelen aktive i hele befolkningen i samme aldersgruppe. Det må legges til at nær alle de enslige mindreårige fra Afghanistan er menn og at menn i befolkningen ellers har en noe høyere aktivitetsrate enn kvinner i denne aldersgruppen.

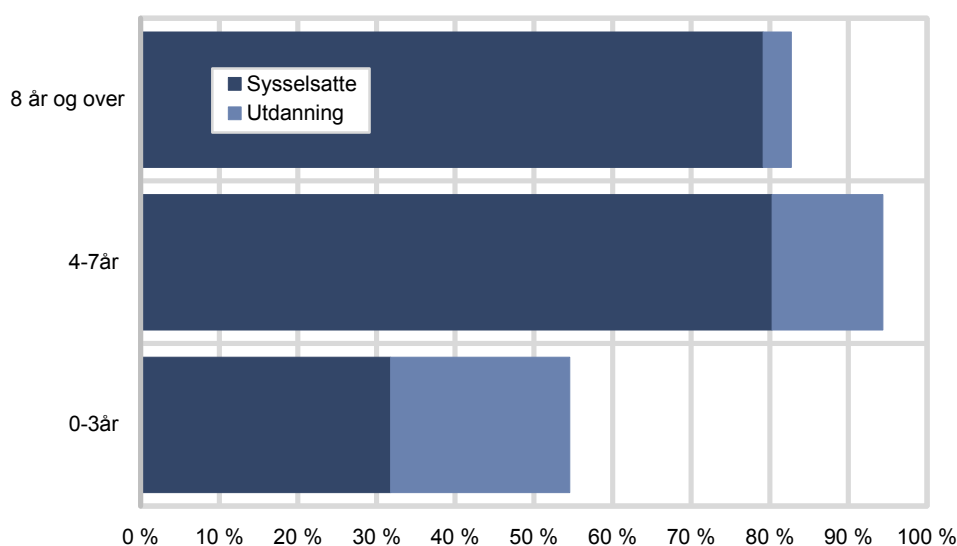
For dem med lengst botid, over 7 år, ser vi at aktivitetsraten faller noe. Dette kan ha sammenheng med at de som har 4-7 års botid har gjennomgått introduksjonsprogrammet, mens de som ble bosatt i årene før ikke har gått gjennom dette programmet. Andre rapporter fra SSB (Enes og Henriksen 2012) antyder at det har vært en positiv sysselsettingseffekt for dem som har deltatt i programmet.

Figur 4.5. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Afghanistan. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 4.6. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Sri Lanka. November 2009. Prosent

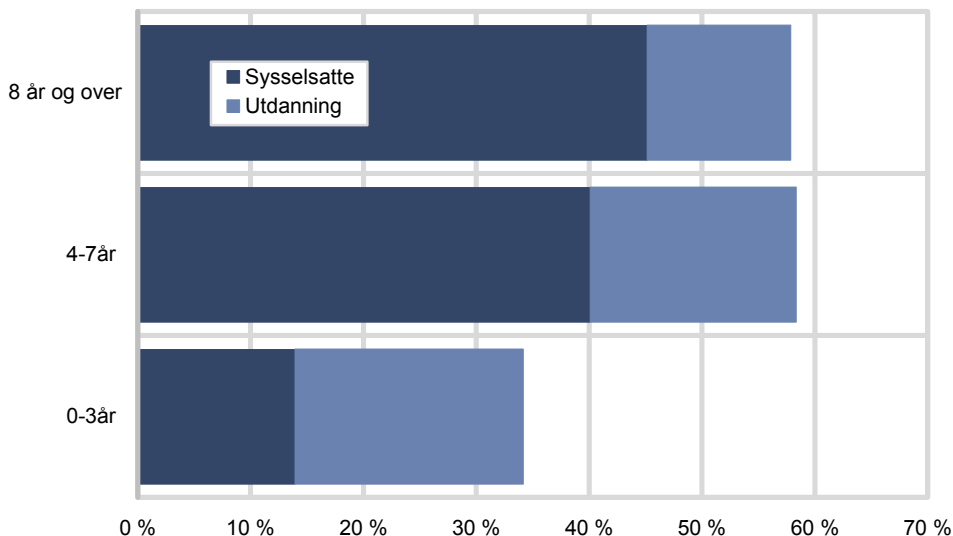

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

For enslige mindreårige fra Sri Lanka ser vi at sysselsettingen holder seg rundt 80 prosent for dem med mer enn tre års botid. Også for enslige mindreårige fra Somalia har økt botid positiv effekt, selv om veksten i sysselsetting og aktivitetsnivået er mye lavere enn det vi finner for de andre landene. For dem med aller lengst botid, 10 år og over, er sysselsettingen oppe i 50 prosent. Dette er et aktivitetsnivå som ligger godt over det vi finner for somaliere generelt, hvor rundt 35 prosent er sysselsatt for dem med 10 års botid eller mer.

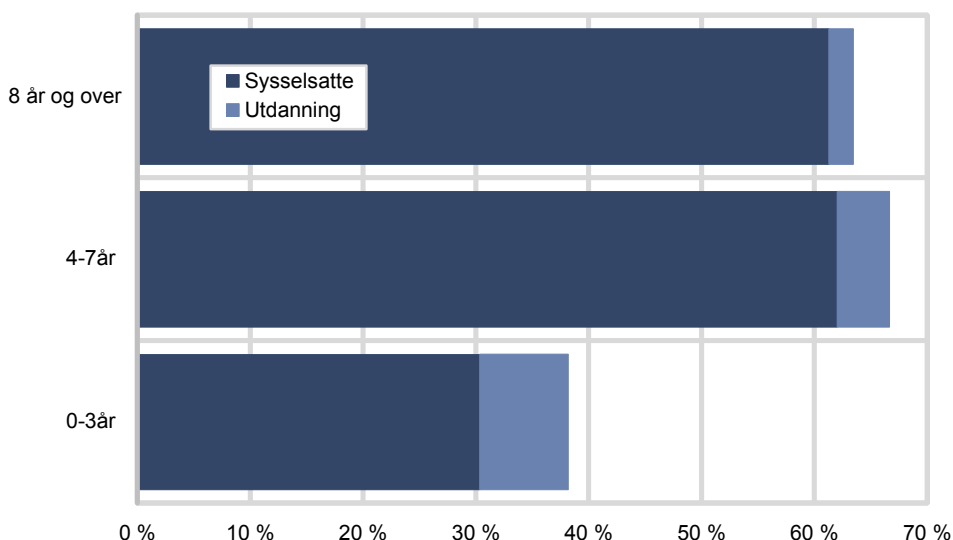
For enslige mindreårige fra Irak ser vi noe av det samme mønsteret som for Afghanistan, med en noe høyere aktivitetsrate for dem med botid 4-7 år sammenlignet med dem som har lengst botid.

Figur 4.7. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Somalia. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 4.8. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Irak. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

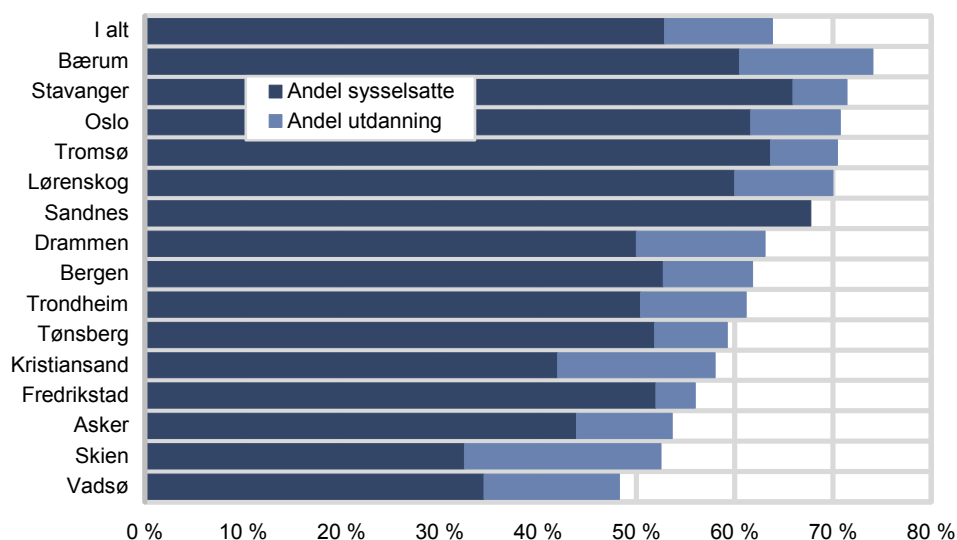
4.7. Mange i arbeid i Sandnes og Stavanger

I flere rapporter har SSB vist at sysselsettingen blant ulike grupper innvandrere varierer mye mellom kommunene (Pettersen 2009, Henriksen og Enes 2012, Aalandslid 2007). Det er noen kommuner som stadig går igjen hvor sysselsettingen er høyest. Dette gjelder blant annet Bærum/Asker og Stavanger/Sandnes. År etter

år er det i Bærum introduksjonsdeltakere i størst grad kommer i jobb, og det generelle sysselsettingsnivået for innvandrere er høyest i Bærum fulgt av Stavanger/Sandnes (Pettersen 2009). I den andre enden av skalaen finner vi kommuner som Fredrikstad og Skien, hvor sysselsettingsnivået er lavere. Noe av det samme mønsteret finner vi blant de enslige mindreårige. Noe av denne forskjellen kan forklare med forskjeller i sammensetning, for eksempel at noen kommuner mottar mange flyktninger fra enkelte landgrupper.

Blant de enslige mindreårige finner vi flest sysselsatte i Sandnes og Stavanger (se figur 4.9). I disse byene var mer enn to tredeler av de enslige mindreårige sysselsatt ved utgangen av 2009. Legger vi til andelen som er i utdanning er så mye som tre av fire (74 prosent) av enslige mindreårige Bærum enten sysselsatt eller under utdanning. Også i Oslo er en høy andel aktive, til sammen er sju av ti enslige mindreårige i hovedstaden enten sysselsatt eller under utdanning. De enslige mindreårige i Oslo har i snitt lang botid i Norge, noe som er med å forklare den høye sysselsettingsandelen. På motsatt side av skalaen finner vi Vadsø og Skien som skiller seg ut med lave sysselsettingsandeler, i disse kommunene er en av tre sysselsatt. Det lave sysselsettingsnivået i Asker og i Vadsø må sees i sammenheng med kort botid og at en stor andel av de bosatte fortsatt deltar i det toårige introduksjonsprogrammet.

Figur 4.9. Andel sysselsatte og/eller utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter kommune. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

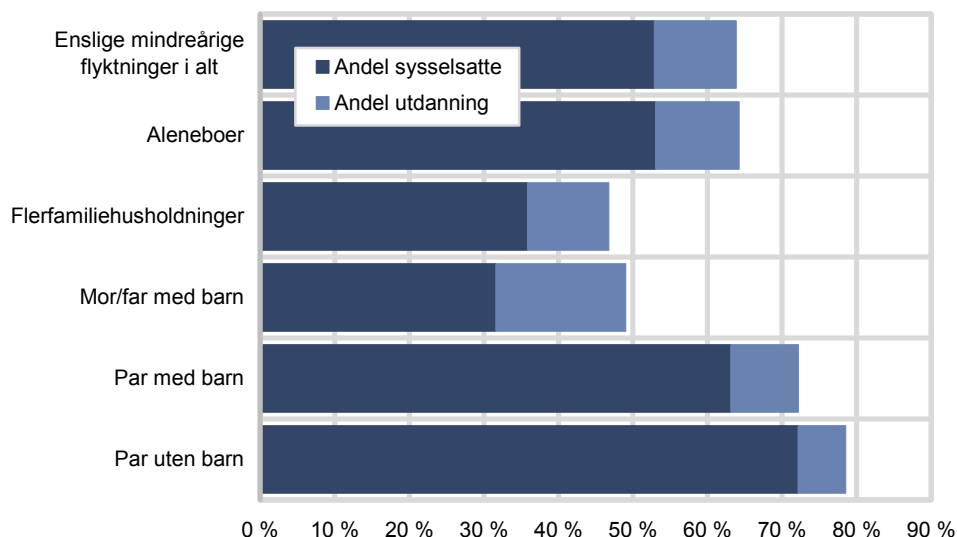
4.8. Flere i arbeid blant enslige mindreårige flyktninger i parforhold

Vi så i forrige kapittel at vanligste boform for de yngste (under 18 år) var å bo i felleleshusholdninger, mens blant de eldre enslige mindreårige flyktningene økte andelen aleneboende og andelen i parforhold. Blant dem over 18 var rundt 60 prosent aleneboende, mens rundt 30 prosent var i parforhold, med eller uten barn.

Vi ser av figur 4.10 at enslige mindreårige som er aleneboere har en andel sysselsatte og en andel under utdanning som er nær lik med det vi finner for alle enslige mindreårige flyktninger. Aleneboende utgjør jo også det store flertallet av enslige mindreårige i denne aldersgruppen. Enslige mindreårige som bor i flerfamiliehusholdninger har en mye lavere aktivitetsrate og færre enn halvparten er sysselsatt eller under utdanning. Også blant de som bor alene med sine barn (her er nesten alle kvinner) er sysselsettingen lav, bare 32 prosent er sysselsatt, men noe flere er under utdanning og andelen aktive er rundt 50 prosent. Blant enslige

mindreårige i et parforhold, med eller uten barn, er det flere som er i arbeid, og blant par uten barn er så mye som 72 prosent sysselsatt. Vi har tidligere vist at det er blant de aller eldste og blant dem med lengst botid at vi finner flest som bor i et parforhold.

Figur 4.10. Andel i arbeid og/eller utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter husholdningstype. 18-29 år. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

4.9. Arbeidsledighet

For enslige mindreårige er nok ikke registrert ledighet et like godt mål på grad av deltakelse i arbeidslivet som det er for den øvrige befolkningen. Lav arbeidsledighet indikerer ikke nødvendigvis sterk tilknytning til arbeidslivet. Det kan heller være slik at om en person er registrert som arbeidsledig så indikerer dette en vilje til å komme innenfor arbeidslivet, mens de som har gitt opp eller ikke er aktuelle for arbeidsmarkedet, ikke registrerer seg som ledige. Denne gruppen vil vi se nærmere på i slutten av kapitlet. Med disse forbeholdene presenterer vi tall for arbeidsledighet³.

I 4. kvartal 2009 var 177 enslige mindreårige registrert som helt arbeidsledige. Disse utgjorde åtte prosent av denne befolkningsgruppen mellom 18 og 29 år (se figur 4.10). Dette er en ledighetsprosent som ligger 5 prosentpoeng over det vi finner i befolkningen i alt i samme aldersgruppe. Da enslige mindreårige samtidig har en lavere sysselsettingsprosent, innebærer det at denne gruppen har en andel i arbeidsstyrken (sysselsatte + arbeidsledige) som ligger 13 prosentpoeng bak befolkningen i alt i samme aldersgruppe. Enslige mindreårige menn har en ledighet på over 8 prosent, mens enslige mindreårige kvinner har en ledighet på tre prosent.

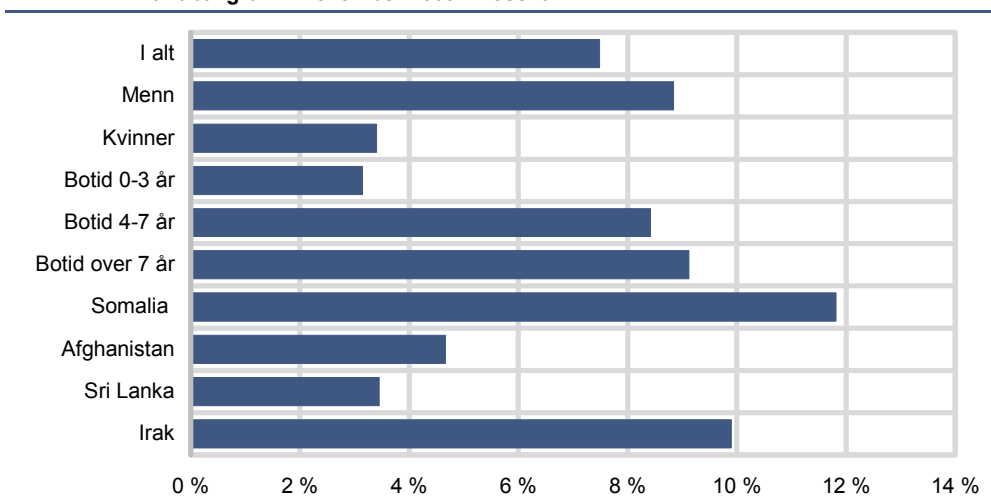
Noe av de samme trendene vi fant i sysselsettingstallene finner vi også igjen i arbeidsledighetstallene. Enslige mindreårige fra Somalia har fire ganger så høy arbeidsledighet som enslige mindreårige fra Sri Lanka. 12 prosent av enslige mindreårige fra Somalia er registrert som helt arbeidsledige, sammenlignet med 3 prosent av de enslige mindreårige fra Sri Lanka.

Andelen helt arbeidsledige øker med økt botid. Dette henger sammen med at en stor andel av de nyankomne deltar i introduksjonsprogrammet og har ennå ikke

³ Arbeidsledigheten for enslige mindreårige er her målt i prosent av befolkningen i samme aldersgruppe. De vil derfor avvike noe fra andelen som brukes i den øvrige arbeidsmarkedsstatistikken da den ofte måler arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken.

blitt klar for å melde seg tilgjengelig for arbeidsmarkedet. For dem med lengre botid ser vi også at arbeidsledigheten er høyere.

Figur 4.11. Andel helt arbeidsledige. Enslige mindreårige flyktninger etter kjønn, botid og landbakgrunn. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

4.10. Andre flyktninger

Vi har til nå sett på dem som ble bosatt som enslige mindreårige asylsøkere mellom 1996 og 2009 og som nå er over 18 år. Videre skal vi sammenlikne med flyktninger, som kom som barn, *ifølge med familien sin*, i samme tidsrom og som nå er over 18 år. Kan vi se at de som kom alene er ekstra ressurssterke og vant til å klare seg i nye omgivelser? Eller har enslige mindreårige hatt særskilte problemer med å få fotfeste i arbeids- og utdanningsliv?

Hovedtallene her (tabell 4.4) viser at flyktninger som kom sammen med foreldrene har en noe høyere andel aktive enn dem som kom som enslige mindreårige. Blant de enslige mindreårige var 64 prosent aktive, mot 73 prosent blant flyktningene. Hovedforskjellen er at en mye høyere andel er under utdanning blant flyktningene. Blant kvinner er forskjellen litt mindre enn for menn. Denne forskjellen i andelen aktive er særlig stor blant de yngste (mellom 18-22 år). I denne gruppen er 56 prosent aktive blant de enslige mindreårige, sammenlignet med 73 prosent blant flyktningene. Disse forskjellene blir imidlertid helt borte for de eldre gruppene, hvor de enslige mindreårige er like aktive som flyktningene. Ser vi på enkeltland finner vi at andelen aktive er ganske like for somaliere, mens blant afghanere og irakere er andelen aktive høyere blant flyktningene. Blant dem fra Sri Lanka ser vi en motsatt tendens, her har de enslige mindreårige en høyere andel aktive enn blant flyktningene.

Vi ser at forskjellen i deltakelse mellom de to gruppene i stor grad skyldes at det blant de yngste enslige mindreårige er en stor andel som fortsatt er utenfor arbeidsmarked og utdanning. Vi ser også at det er en skjevhet i aldersfordelingen mellom de to gruppene, hvor flyktningene har en opphopning blant de aller yngste, mens de enslige mindreårige har en likere aldersfordeling.

Sammenligningen mellom de to gruppene viser at flyktninger som kom til Norge sammen med familien sin har flere aktive enn det vi finner blant de enslige mindreårige, men at forskjellene mellom de to gruppene blir borte i de eldste aldersgruppene.

Tabell 4.4. Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Personer med flyktningbakgrunn 18-29 år som har innvandret etter 1996 sammen med mor og/eller far og enslige mindreårige flyktninger 18-29 år. November 2009. Antall og prosent

	Enslige mindreårige			Flyktninger		
	Antall	Andel sysselsatt	Andel under utdanning	Antall	Andel sysselsatt	Andel under utdanning
I alt	2 364	53	11	11 888	51	22
Menn	1 776	53	10	6 347	52	21
Kvinner	588	51	15	5 541	51	22
Botid 0-3 år	540	25	14	1 358	26	28
Botid 4-7 år	903	62	13	4 248	50	28
Botid 7 år og over	921	61	8	6 282	58	16
18-22 år	982	39	17	7 385	47	26
23-25 år	820	63	8	2 815	59	9
26-29 år	562	62	4	1 688	61	4
Somalia	601	39	15	1 733	33	20
Afghanistan	515	48	10	1 097	59	21
Sri Lanka	261	75	8	239	69	10
Irak	404	55	4	2 834	52	17

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

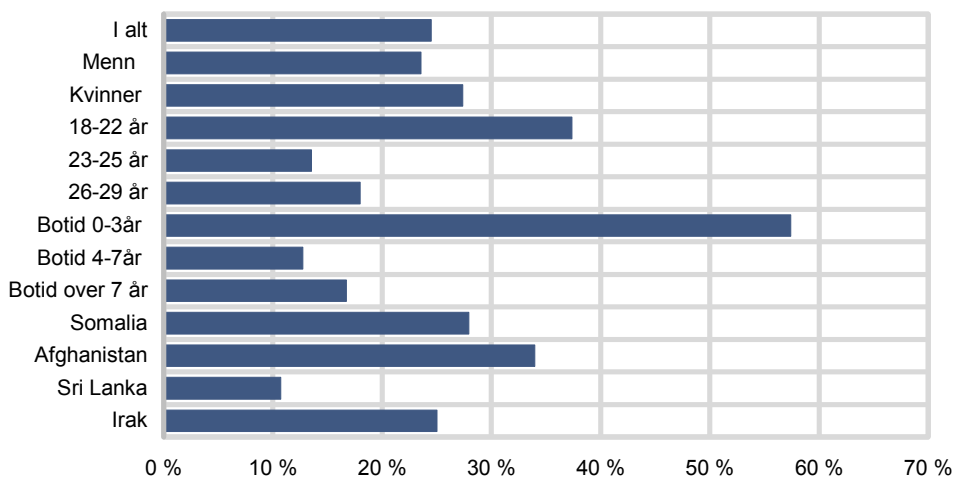
4.11. Mer om dem uten noen av hovedregistreringene

Ved utgangen av 2009 var 579, eller 25 prosent, av de enslige mindreårige mellom 18-29 år verken registrert som sysselsatte, arbeidssøkende eller under utdanning. Noen av disse vil være sosialhjelpsmottakere (vel 120 personer) og noen enslige forsørgere (50 personer), men for hoveddelen av denne gruppen har vi ingen registreringer. For en mer detaljert oversikt se tabell A.3.

Det var litt flere kvinner uten noen av disse hovedregistreringene og vi ser av figur 4.11 at andelen var høyest for de yngste og for dem med kortest botid. Videre ser vi at enslige mindreårige fra Somalia og særlig Afghanistan har mange uten noen av disse hovedregistreringene, mens det er langt færre fra Sri Lanka.

I samme figur ser vi at så mye som 55 prosent – mer enn halvparten av dem uten noen hovedregistrering har mindre enn tre års botid. I system for persondata, som er datakilden til disse oversiktene, kommer ikke introduksjonsstøtte fram som en egen kategori. Men siden det er så mange med kort botid som står oppført uten noen registrering har vi sjekket de 579 enslige mindreårige flyktningene opp mot deltakere i introduksjonsordningen. Denne kontrollen viste at 103 av de 579 stod oppført som deltakere i introduksjonsordningen i 2009. Slik at om vi inkluderer de som deltar i introduksjonsprogrammet synker andelen uten noen av hovedregistreringene (sysselsatt, arbeidsledig, utdanning) fra 25 til 20 prosent.

Figur 4.12. Andel som verken er sysselsatt, arbeidssøkende eller under utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter kjønn, botid og landbakgrunn. November 2009. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

4.12. Anbefalinger – videre studier av enslige mindreårige flyktninger

SSB utgir i dag en rekke statistikker og rapporter over ulike innvandrersgruppers deltakelse i arbeidsmarkedet. For innvandrere generelt utgis Dagens Statistikk artikkel om innvandreres deltakelse i arbeidsmarkedet. For flyktninger gir SSB årlig ut monitor over flyktnings deltakelse i arbeidslivet (Olsen 2011) og monitor for deltakere i introduksjonsordningen (Enes og Henriksen 2012). I løpet av de siste årene har SSB også sett på overføringsflyktnings deltakelse i arbeidslivet (Aalandslid 2008) og (Henriksen 2012).

Mange av de dimensjonene vi har vist i denne rapporten vil ikke endre seg mye over kort tid og det er trolig ikke behov for å lage en årlig rapport av denne typen. Men noen hovedtall over enslige mindreåriges sysselsetting kan inkluderes i en utvidet versjon av den årlige publikasjonen 'Flyktninger og arbeidsmarkedet'.

I rapporten viser vi indirekte at enslige mindreårige, som unge flyktninger ellers, har et flyttemønster mot det sentrale østlandsområdet og særlig til Oslo. SSBs øvrige sekundærflyttingsrapporter har vist at unge flyktninger nå i mindre grad enn før følger dette flyttemønsteret. Det vil for senere rapporter være interessant å studere sekundærflytting blant enslige mindreårige og å se om en tilsvarende nedgang i flyttehyppighet også gjelder for denne gruppen.

For framtidige studier av enslige mindreårige flyktninger vil det være en fordel å bruke System for Persondata (SFP) for å vise de enslige mindreårige flyktingenes deltakelse i arbeidsmarked og utdanningssystemet. Fra og med 2010-årgangen vil informasjon om introduksjonsstøtte også inkluderes i SFP. I denne rapporten har vi vist at noen av de enslige mindreårige flyktingene som står oppført uten noen av hovedregistreringene i SFP-tabellene mottar introduksjonsstøtte/er deltakere i introduksjonsordningen. I fremtidige rapporter vil introduksjonsstøtte vises på lik linje med øvrige ytelser noe som vil gi et mer utfyllende bilde av både enslige mindreårige flyktninger og andre nyankomnes deltakelse.

Vi antydte tidligere at videre studier kan inkludere informasjon om hvor de som har fått seg jobb arbeider og hvilke næringer de arbeider innen. Fra øvrige SSB-studier vet vi for eksempel at flyktninger i større grad enn resten av befolkningen er sysselsatt innenfor rengjøringsvirksomhet og passasjertransport (Olsen 2011). Ved å inkludere data om næring kan også denne siden av de enslige mindreåriges arbeidsmarkedsdeltakelse beskrives.

Referanser

Allertsen, Linda M., Trygve Kalve og Vebjørn Aalandlid (2007): *Enslige mindreårige asylsøkere i barnevernet 2005*. Rapport 41/2007, Statistisk sentralbyrå.

Enes, Anette Walstad og Henriksen, Kristin (2012): *Monitor for introduksjonsordningen*. Rapport 1/2012, Statistisk sentralbyrå

Henriksen Kristin (2010): *Levekår og kjønnsforskjeller blant innvandrere fra ti land*. Rapport 6/2010, Statistisk sentralbyrå.

Henriksen, Kristin (2012): *Overføringsflyktninger i Norge*. Rapport 7/2012, Statistisk sentralbyrå.

Høydahl, Even (2011): *Monitor for sekundærflytting*. Rapport 30/2011, Statistisk sentralbyrå

Nerland, Aurdal og Horgen (2011): *System for persondata - versjon 9*. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009. Notater 47/2011, Statistisk sentralbyrå

Olsen, Bjørn (2011): *Flyktninger og arbeidsmarkedet 4 kvartal 2009*. Rapport 1/2011, Statistisk sentralbyrå

Pettersen, Silje Vatne (2007): *Enslige mindreårige asylsøkere og gjenforening med foreldre*. Notater 58/2007, Statistisk sentralbyrå.

Utlendingsdirektoratet (2005): *Årsrapport 2005*. Utlendingsdirektoratet (UDI).

Østby, Lars (2004): *Innvandrere i Norge. Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del II Levekår*. Notater 66/2004, Statistisk sentralbyrå

Aalandlid, Vebjørn (2007): *Innvandrerers demografi og levekår i 12 kommuner i Norge*. Rapport 24/2007, Statistisk sentralbyrå

Aalandlid, Vebjørn (2008): *Overføringsflyktningers integrering i det norske samfunn*. Rapport 4/2008, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A.1 Antall bosatte enslige mindreårige etter kommune og botid. 1.1.2010

Kommune	0 - 3 års botid	3 år og over
Hele landet	1 218	1 941
Oslo	87	762
Bergen	56	91
Trondheim	49	93
Stavanger	33	78
Bærum	22	77
Kristiansand	45	53
Drammen	34	63
Asker	28	32
Skien	24	30
Tromsø	24	30
Sandnes	19	27
Vadsø	33	7
Lørenskog	12	27
Horten	17	19
Salangen	29	6
Tønsberg	16	17
Fredrikstad	4	24
Skedsmo	6	21
Vefsn	27	*
Ullensaker	*	24
Larvik	20	6
Sarpsborg	5	19
Hamar	4	19
Ski	10	10
Bodø	14	6
Flora	10	9
Hareid	4	15
Levanger	10	9
Målselv	19	*
Nesna	18	*
Hamarøy	14	4
Gjøvik	4	12
Kongsberg	8	8
Porsgrunn	7	9
Sandefjord	8	7
Narvik	6	9
Rygge	14	*
Ringerike	7	7
Haugesund	5	9
Saltdal	14	*

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Tabell A.2. Antall innvandrere, flyktninger og enslige mindreårige flyktninger etter fylke. 1.1.2010

	Inn- vandrere	Flyktninger	Enslige mindreårige flyktninger	Inn- vandrere	Flyktninger	Enslige mindreårige flyktninger
Hele landet	454 595	157 692	3 159	100	100	100
01 Østfold	25 012	11 643	112	6	7	4
02 Akershus	57 206	18 409	336	13	12	11
03 Oslo	121 253	42 360	848	27	27	27
04 Hedmark	10 255	4 072	88	2	3	3
05 Oppland	10 191	4 309	80	2	3	3
06 Buskerud	25 943	9 413	149	6	6	5
07 Vestfold	18 686	6 686	136	4	4	4
08 Telemark	12 139	5 576	104	3	4	3
09 Aust-Agder	8 026	3 110	29	2	2	1
10 Vest-Agder	14 898	7 067	149	3	4	5
11 Rogaland	42 196	11 729	218	9	7	7
12 Hordaland	36 777	11 353	196	8	7	6
14 Sogn og Fjordane	6 357	1 588	44	1	1	1
15 Møre og Romsdal	15 119	3 728	67	3	2	2
16 Sør-Trøndelag	19 870	6 583	176	4	4	6
17 Nord-Trøndelag	5 446	2 014	37	1	1	1
18 Nordland	10 936	4 168	154	2	3	5
19 Troms	8 951	2 489	166	2	2	5
20 Finnmark	5 334	1 395	70	1	1	2

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå og Utlendingsdirektoratet (UDI)

Tabell A.3. Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år etter alder. November 2009. Antall

	Befolkningen i alt 18 - 29 år	Befolkningen i alt 18 -22 år	Befolkningen i alt 23 -25 år	Befolkningen i alt 26 -29 år	Enslige mindreårige 18 -29 år	Enslige mindreårige 18-22 år	Enslige mindreårige 23-25 år	Enslige mindreårige 26-29 år
I alt	740 727	316 433	177 909	246 385	2 364	982	820	562
I arbeidsstyrken	561 460	216 766	138 798	205 896	1 499	449	629	421
Lønnstaker	515 116	203 016	126 482	185 618	1 214	379	500	335
Deltid	215 828	121 649	49 999	44 180	531	250	179	102
Sykemeldt	3 225	903	878	1 444	*	*	*	*
Ord. utdanning	121 702	82 068	26 565	13 069	216	129	65	22
Heltid	299 288	81 367	76 483	141 438	683	129	321	233
Sykemeldt.	6 995	1 311	1 910	3 774	35	3	17	15
Ord.utdanning.	53 782	31 602	10 195	11 985	87	38	37	12
Selvstendig	11 427	1 664	2 903	6 860	36	5	15	16
Syssetsettingstiltak	2 193	919	581	693	16	3	11	2
Attføringstiltak	14 562	4 643	3 983	5 936	56	16	20	20
Helt ledig	18 162	6 524	4 849	6 789	177	46	83	48
Med dagpenger	9 327	2 515	2 710	4 102	92	13	47	32
Utenfor arbeidsstyrken	179 267	99 667	39 111	40 489	865	533	191	141
Sykemeldt	3 517	558	947	2 012	*	*	*	*
Under utdanning	102 454	71 567	19 794	11 093	259	165	69	25
Opplæringstiltak	6 602	3 472	1 407	1 723	75	29	31	15
Ord utdanning	95 852	68 095	18 387	9 370	184	136	38	10
Uførepensjon	4 315	1 095	1 167	2 053	*	*	*	*
Annen attføring	4 779	1 390	1 388	2 001	*	*	*	*
Annet	64 202	25 057	15 815	23 330	579	367	111	101
Enslige forsørgere(4.pri) ...	3 061	1 203	878	980	51	13	24	14
Kun sosialhjelp (5.pri)	5 371	2 275	1 329	1 767	125	90	22	13
Yrkeshemmede ikke i tiltak(2.pri)	3 792	1 320	1 054	1 418	26	7	11	8
Annet (6.pri)	51 926	20 227	12 548	19 151	377	257	54	66

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A.4. Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Enslige mindreårige 18-29 år etter botid. November 2009. Antall

	I alt	0-3år	4-7år	8 år og over
I alt	2 364	540	903	921
I arbeidsstyrken	1 499	153	670	676
Lønnstaker	1 214	133	547	534
Deltid	531	101	248	182
Sykemeldt	17	*	*	*
Ord. utdanning	216	40	126	50
Heltid	683	32	299	352
Sykemeldt.	35	*	*	*
Ord.utdanning.	87	11	52	24
Selvstendig	36	*	*	*
Syssetsettingstiltak	16	*	*	*
Attføringstiltak	56	*	*	*
Helt ledig	177	17	76	84
Med dagpenger	92	4	39	49
Utenfor arbeidsstyrken	865	387	233	245
SYkemeldt	7	*	*	*
UNDER UTDANNING	259	76	114	69
Opplæringstiltak	75	10	38	27
Ord utdanning.....	184	66	76	42
Uførepensjon	4	*	*	*
Annen attføring	16	*	*	*
Annet	579	310	115	154
Enslige forsørgere(4.pri)	51	7	18	26
Kun sosialhjelp (5.pri)	125	76	24	25
Yrkeshemmede ikke i tiltak(2.pri)	26	*	*	*
Annet (6.pri)	377	225	62	90

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figurregister

2.1. Antall enslige mindreårige asylsøkere. 1996-2009	10
2.2. Avgrensning av populasjonen. Enslige mindreårige flyktninger i Norge	11
2.3. Antall enslige mindreårige asylsøkere etter status	11
3.1. Antall bosatte enslige mindreårige etter bosettingsår og landbakgrunn. 1.1.2010	12
3.2. Antall bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og kjønn. 1.1.2010	13
3.3. Andel bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og alder ved bosetting. 1.1.2010. Prosent	14
3.4. Andel bosatte enslige mindreårige etter landbakgrunn og alder. 1.1.2010. Prosent ...	14
3.5. Andel bosatte enslige mindreårige etter husholdningstype og alder. 01.01.2010. Prosent	15
3.6. Andel bosatte enslige mindreårige kvinner etter husholdningstype og botid. 1.1.2010. prosent	15
3.7. Andel bosatte enslige mindreårige menn etter husholdningstype og botid. 1.1.2010. Prosent	16
3.8. Antall bosatte enslige mindreårige etter kommune. 10 største kommunene. 1.1.2010	16
3.9. Andel enslige mindreårige i Oslo etter landbakgrunn og botid. 1.1.2010. Prosent	17
4.1. Andel sysselsatte/i utdanning. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år fordelt på kjønn. November 2009. Prosent	20
4.2. Andel sysselsatte/i utdanning. Befolkningen i alt og enslige mindreårige flyktninger i ulike aldersgrupper. November 2009. Prosent	21
4.3. Andel sysselsatte/i utdanning enslige mindreårige flyktninger etter landbakgrunn. November 2009. Prosent.....	22
4.4. Andel sysselsatte/i utdanning enslige mindreårige flyktninger etter botid. November 2009. Prosent	23
4.5. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Afghanistan. November 2009. Prosent.....	24
4.6. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Sri Lanka. November 2009. Prosent.....	24
4.7. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Somalia. November 2009. Prosent.....	25
4.8. Andel sysselsatte/i utdanning etter botid. Enslige mindreårige flyktninger fra Irak. November 2009. Prosent.....	25
4.9. Andel sysselsatte og/eller utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter kommune. November 2009. Prosent.....	26
4.10. Andel i arbeid og/eller utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter husholdningstype. 18-29 år. November 2009. Prosent	27
4.11. Andel helt arbeidsledige. Enslige mindreårige flyktninger etter kjønn, botid og landbakgrunn. November 2009. Prosent.....	28
4.12. Andel som verken er sysselsatt, arbeidssøkende eller under utdanning. Enslige mindreårige flyktninger etter kjønn, botid og landbakgrunn. November 2009. Prosent.....	29

Tabellregister

3.1.	Antall bosatte enslige mindreårige etter bosettingsår og landbakgrunn. 1.1.2010	12
4.1.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt, innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre, flyktninger og enslige mindreårige 18-29 år. November 2009. Antall og prosent	19
4.2.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år. Prosent. November 2009	20
4.3.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år etter kjønn. November 2009. Antall og prosent	21
4.4.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Personer med flyktningbakgrunn 18-29 år som har innvandret etter 1996 sammen med mor og/eller far og enslige mindreårige flyktninger 18-29 år. November 2009. Antall og prosent.....	29
Vedlegg		
A.1	Antall bosatte enslige mindreårige etter kommune og botid. 1.1.2010	32
A.2.	Antall innvandrere, flyktninger og enslige mindreårige flyktninger etter fylke. 1.1.2010	32
A.3.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Befolkningen i alt og enslige mindreårige 18-29 år etter alder. November 2009. Antall.....	33
A.4.	Status for deltakelse i arbeidsstyrken. Enslige mindreårige 18-29 år etter botid. November 2009. Antall	33

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo
Telefon: 21 09 00 00
Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

NO-2225 Kongsvinger
Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-8347-5 (trykt)
ISBN 978-82-537-8348-2 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Pris kr 155,00 inkl. mva

ISBN 978-82-537-8347-5

9 788253 783451

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway